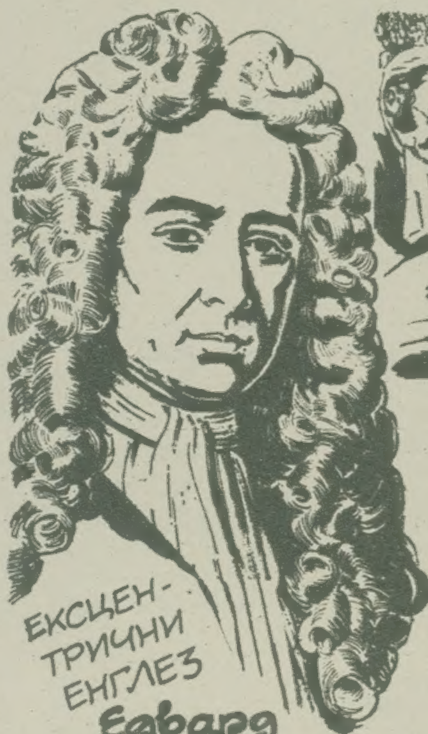
ПОЛИТИКИН

ЗАБАВНИК

26. 4. 1985. ● ИЗЛАЗИ ПЕТКОМ ● ГОДИНА XLVI ● 60 ДИН. ● БРОЈ 1739

Веровали или не!

ЕКСЦЕНТРИЧНИ ЕНГЛЕЗ **Едвард Вортли Монтегју** (1713-1776), НОСИО ЈЕ ПЕРИКУ НАПРАВЉЕНУ ОД ГВОЖЂА.

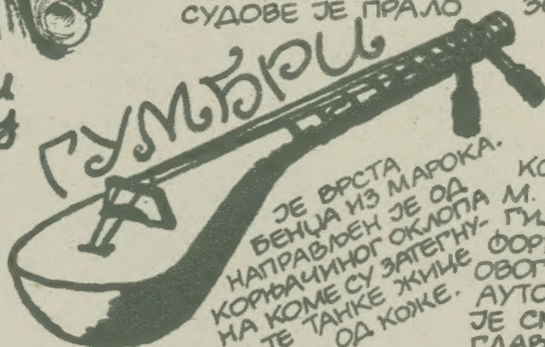
НАЈВЕЋА ГОЗБА МОДЕРНИХ ВРЕМЕНА

У ЗНАК ЗАХВАЛНОСТИ ЗА ИЗБОРНУ ПОБЕДУ 1900. ГОДИНЕ, ФРАНЦУСКА ВЛАДА ЈЕ ПРИРЕДИЛА У ВРТУ ДВОРЦА ТИЉЕРИ БАНКЕТ ЗА СВЕ ПРЕДСЕДНИКЕ ОПШТИНА У ЗЕМЉИ. НА БАНКЕТУ ЈЕ БИЛО 22295 ГОСТИЈУ, СЛУЖИЛО ИХ ЈЕ 3600 КЕЛНЕРА, ИСПИЈЕНО ЈЕ 50000 БОЦА ВИНА, ПОЈЕДЕНО ЈЕ 250000 ПОРЦИЈА РАЗНИХ ЈЕЛА, А СУДОВЕ ЈЕ ПРАЛО 300 ЖЕНА.

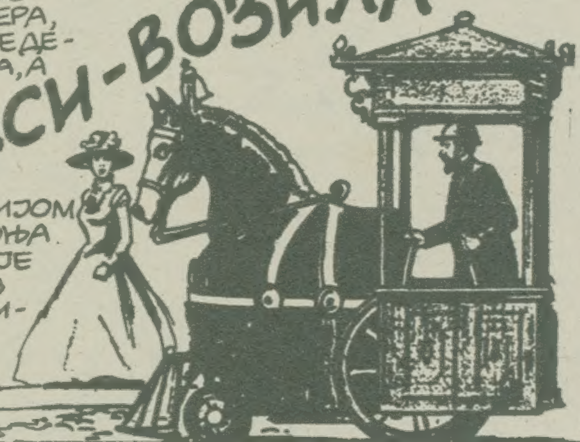
СТАБЛО МАСЛИНЕ

У ОБЛИКУ СЛОВА О СТАРО ПРЕКО 1000 ГОДИНА РАСТЕ У БЛИЗИНИ ГРАДА ПАЛМЕ НА ОСТРВУ МАЈОРКА (ШПАНИЈА).

ГУМБРИ

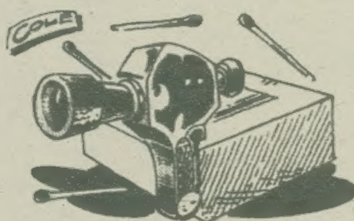
ЈЕ ВРСТА БЕНЏА ИЗ МАРОКА. НАПРАВЉЕН ЈЕ ОД КОРЊАЧИНОГ ОКЛОПА НА КОМЕ СУ ЗАТЕГНУТЕ ТАНКЕ ЖИЦЕ ОД КОЖЕ.

ТАКСИ-ВОЗИЛА

СА КАРОСЕРИЈОМ У ОБЛИКУ КОЊА КОНСТРУИСАО ЈЕ М. МЕТЈУСОН ИЗ ГИЛРОЈА У КАЛИФОРНИЈИ. МОТОР ОВОГ НЕОБИЧНОГ АУТОМОБИЛА БИО ЈЕ СМЕШТЕН У ГЛАВИ КОЊА.

ЈЕСТЕ ЛИ ВЕЋ ЧУЛИ ДА ●●●

● ● ● најмања видео-камера, направљена у Француској, није већа од кутије шибица. Тежи 28 грама и може да сними 25 слика у секунди.

● ● ● Монголци су коначно сами премерили површину своје земље и – утврдили да је за 1.500 квадратних километара већа него што се мислило.

● ● ● према извештају Светске здравствене организације, комарци добијају рат против човека – у рекордно кратком времену постају отпорни на сваки његов отров. Маларија је у порасту. Само у Африци од ове болести годишње умире преко милион деце.

● ● ● професор Герхард Бишоф с Колумбија универзитета у Америци, тврди да се река Амазон пре сто милиона година уливала у Тихи уместо у Атлантски океан, као сада. Ову своју претпоставку објашњава теоријом по којој су пре тридесет милиона година Америка и Африка биле један континент.

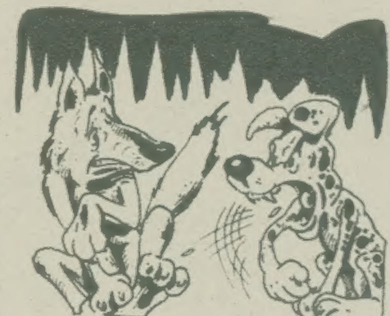
● ● ● уместо правог леда у затвореним клизалиштима убудуће ће се користити плоче од полиетилена премазане специјалном силиконском бојом. Овај такозвани „астро-лет", између осталог, веома је отпоран на огреботине. Изостаће оно уобичајено глачање.

● ● ● у сликарским школама у Кини поново ће бити дозвољено да се модели појављују наги. Забрана је уведена 1944. године.

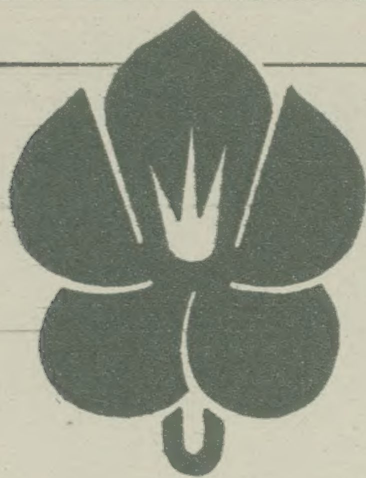
● ● ● пахуљице снега које падну на лед могу да остану неизмењене чак преко десет хиљада година.

● ● ● Италијани су утврдили да код њих у шумама живи преко осамдесет хиљада домаћих паса који су практично подивљали. Живе у чопорима и, како се тврди, угрожавају опстанак неких других животињских врста. Чак и вукова.

● ● ● нови дигитални часовник једне америчке фирме може да ради уз помоћ кромпира смештеног у две пластичне кутије са обе стране специјалног модела. Електроде изазивају хемијску реакцију која се претвара у електрицитет. Исто се постиже и са киселом водом, кокицама и неким врстама воћа.

ДУГОВЕЧНЕ ПРЕДРАСУДЕ

ЦВЕЋЕ НА СЕВЕРНОМ ПОЛУ

ЈЕДНА ЗАБЛУДА КАЗУЈЕ ДА НОЈ ГУТА СВЕ. ТО НИЈЕ ТАЧНО, ОН ЈЕ САМО ПРОЖДРЉИВИЈИ ОД ДРУГИХ ЖИВОТИЊА

Једна од најкрупнијих заблуда из области климатологије је веровање да је Арктик земља вечитог снега и неподношљиве хладноће. Ова заблуда је настала услед веровања да хладноћа расте што се више удаљавамо од Екватора. У стварности, Арктик је сув и има врло мало снега. Много су јаче вејавице у Вирџинији него у ниским деловима Арктика.

Ни хладноћа тамо није тако велика. Температура у Монтани зими је за чак шест степени нижа него на Северном полу! Просечна годишња температура у Рејкјавику на Исланду, надомак поларног круга, виша је него у Њујорку!

У Арктику нема тмурних зимских дана. Због месечине и одбијања сребрнастих зрака о залеђене површине ноћ готово никад у току године није тамна. На Арктику се може при дневној светлости читати исто толико сати у току године као и у тропским крајевима.

Пространства око Северног пола нису пуста. У току лета температура недељама достиже 33 степена изнад нуле, па чак и више. Стотине врста цвећа и трава представљају одличну пашу за поларне јелене и говеда. Кромпир, купус, руже, лале и много друго цвеће и поврће успевају и знатно северније од поларног круга а поларне воде су богатије рибом од тропских.

Велика заблуда је везана и за живи песак који је начињен од мешавине песка и воде и не „увлачи" жива бића која њиме ходају већ их, напротив, дуго одржава на површини. Штавише, утврђено је да човек у њему не може да потоне већ, у најгорем случају, да се заглави до струка и то једино ако је уморан и исцрпљен. До трагичних случајева долази услед панике која захвати преморене путнике, јер се препуштају удесу и пропадају својом кривицом.

Народно веровање да гром не удара двапут на исто место права је бесмислица јер је у стварности баш супротно. Гром удара тамо где је привучен добрим проводником и зато постоји могућност да чешће удари управо онде где се такав објект налази.

На зидовима неких старих кућа још постоје слике јелена с гранатим роговима на глави, који се јуначки боре са чопором гладних вукова да би заштитили своје лане и женку. Међутим, јелен при првој опасности нагне у панично бекство препуштајући своју породицу њеној судбини. Према мишљењу француског природњака Алеа од свих животиња само термити имају некакво осећање „друштвене" одговорности.

Врло је стара и заблуда да вукови живе и нападају у чопорима. Природњак Стефенсон, који се у природи сретао са хиљадама вукова, тврди да никад није видео скупину већу од мужјака, женке и младунаца. Ниједна од њих се није показала основаном.

Вукови ретко нападају човека. Мада врло љубопитљиви, они су и веома страшљиви. Годинама је и Биолошки институт САД испитивао све приче о страдањима људи, жена и деце од вукова. И све приче су се показале измишљеним. Истина, коју потврђује и познати трговац и трапер Аксел Нилзен, показује да су вукови готово безопасни за све изузев – и то само кад су дуго били без хране – за старе, изнемогле и децу. У нормалним околностима они су мање зли од домаћег бика.

Предрасуда је и она прича да „ној гута све". У ствари, највећа жива птица има сасвим нормалан стомак само је нешто прождрљивија од других животиња. Е. Г. Буленџер који је годинама био директор лондонског зоолошког врта пронашао је у стомаку једног несрећног ноја, коме су посетиоци гурали у уста све што стигну – читаву продавницу галантеријске робе: две марамице, три рукавице, један филм за фотографски апарат, метар канапа, комад поломљеног целулоидног чешља, вентил од бицикла, кључ од будилника, комад дрвета од 12 центиметара, два дугмета, део златне наруквице и четири новчића.

Чак и неки природњаци говоре о непристрасној љубави мајке-птице која хранећи своје птиће води рачуна да нијидан не добије више од другог. У стварности мајка не разликује своје младунце и храни их насумце.

Једна од највећих заблуда односи се на суровост и крволочност најкрупнијег мајмуна гориле. Та животиња, иако може да достигне висину од 2,40 метра, обим груди од 130 центиметара и тежину од 250 килограма, у ствари је необично питома и миролубива. У природи горила живи у породици, вегетаријанац је, никада се не бије и обично умакне ако га неко нападне. Тешко је разгневити горилу да би постао ратоборан. То најбоље знају сниматељи када сатима узалуд покушавају да га наљуте. Ако је припитомљен у раним данима, он може да постане необично добар и благ. **П. Ш.**

Илустровао Љубомир Милојевић Љубовац

ЂУРКЕ ТУ

КАКО СЕ СВЕ ЗОВУ МЕСТА У ЈУГОСЛАВИЈИ

ЈЕСТЕ ЛИ ЗНАЛИ ДА КОД НАС ПОСТОЈЕ ДВА БЕЧА, ДА НИ РИМ НИЈЕ ЈЕДАН, ДА ИМАМО ВАРНУ ПОРЕД ШАПЦА, ШАНГАЈ БЛИЗУ НОВОГ САДА...

По густини насељености Југославија припада средње насељеним европским земљама. На површини од 255.804 km^2 живи око 22,420.700 становника у 527 општина, односно 27.627 насељених места. Нека насеља имају на стотине хиљада становника, друга тек десетак житеља, кућу или две у месту. И свако има своје име, мање или више несвакидашње. Уз помоћ Именика места у Југославији, у издању Службеног листа из Београда, кроз измишљену причу прошетаћемо нашом земљом користећи искључиво необичне називе насељених места. Где год је то било могуће у загради смо стављали име општине којој дотично место припада да бисмо неверне Томе уверили да то насеље под таквим именом заиста и постоји. И још нешто: имена свих насеља даћемо у првом падежу.

Кад је већ реч о падежу није згорег већ на почетку рећи да се чак шест места код нас зове **Падеж** (Колашин, Лашко, Врхника, Загорје об Сави, Крушевац и Лесковац). Недостаје још један па да их буде седам као у српскохрватском језику. Помоћу имена насељених места могу се склопити разне реченице. На пример: Његова **Мана** (Ивањица) је **Мањак** (Владичин Хан) **Маште** (Иванград). Оваквим поступком ћемо се и даље служити.

Плакаловићи а поред њих Плакаоница

На брдовитом Балкану **Брда,** како и приличи, има доста – 16, **Брђани** су малобројни, свега 9, а **Бреговм** се налазе само поред Скендер-Вакуфа и Тутина. **Тужно** (Вараждин) је, бар за нашу пољопривреду, што постоји само једна **Лепа Њива** (Мозирје). **Чешће** (Хаџићи) се **Дешава** (Горажде) да **Ратари** (Обреновац и Смедеревска Паланка) обрађују **Њивице** (Крк, Лашко и Херцег-Нови) и тада настаје права **Драма** (Ново Место) јер ваља им прећи толико пространство. **Сељани** и **Сељаци** (Бузет) заиста су на муци, посебно ако немају **Мотике** (Бањалука и Дрвар).

И **Ловац** (Титова Митровица), и ако узмемо у **Обзир** (Љубиње) да је **Момче** (Титоград), има истих невоља да стигне у **Ловиште** на Корчули. **Ждралови** (Бјеловар) и **Чапље** (Сански Мост) неће стати на **Белег** (Дечани), **Пушкарићи** (Огулин) су опасни. **Стрелци** (Кичево и Птуј) су често **Сурови** (Горажде), посебно кад им је пун **Тоболац** (Трстеник), а **Шљуке** (Пљевља) тада **Спас** (Дебар) могу да нађу тамо где је висока **Трава** (Кочевје). А **Поглед** (Домжале, Горња Радгона и Ариље) на **Шевар** поред Тузле откриће да **Пијавице** (Требиње, Вишеград и Севница) највише воле **Баре,** можда зато шти их има чак двадесет у Југославији.

Пјанићи (Цазин), сасвим сигурно, не би имали ништа против да им је ближе **Пијана Гора** (Кршко), у њој **Виноград** (Пале), поред њега **Бачва** (Пореч) и **Бачвице** (Травник). У њима, разуме се, **Вино** (Гросупље). И то **Гушће** (Сисак). Још кад би **Трпеза** (Куршумлија, Глоговац и Витина) била богата, рецимо, кад би на њој били **Ослићи** (Пазин), **Шарани** (Требиње и Горњи Милановац), **Ћурке** (Улцињ), **Пијевац** (Горажде), па онда **Кајгана** (Гарешница). За десерт би добродошла **Кафа** (Гостивар), а ни **Дуње** поред Прилепа не би биле наодмет.

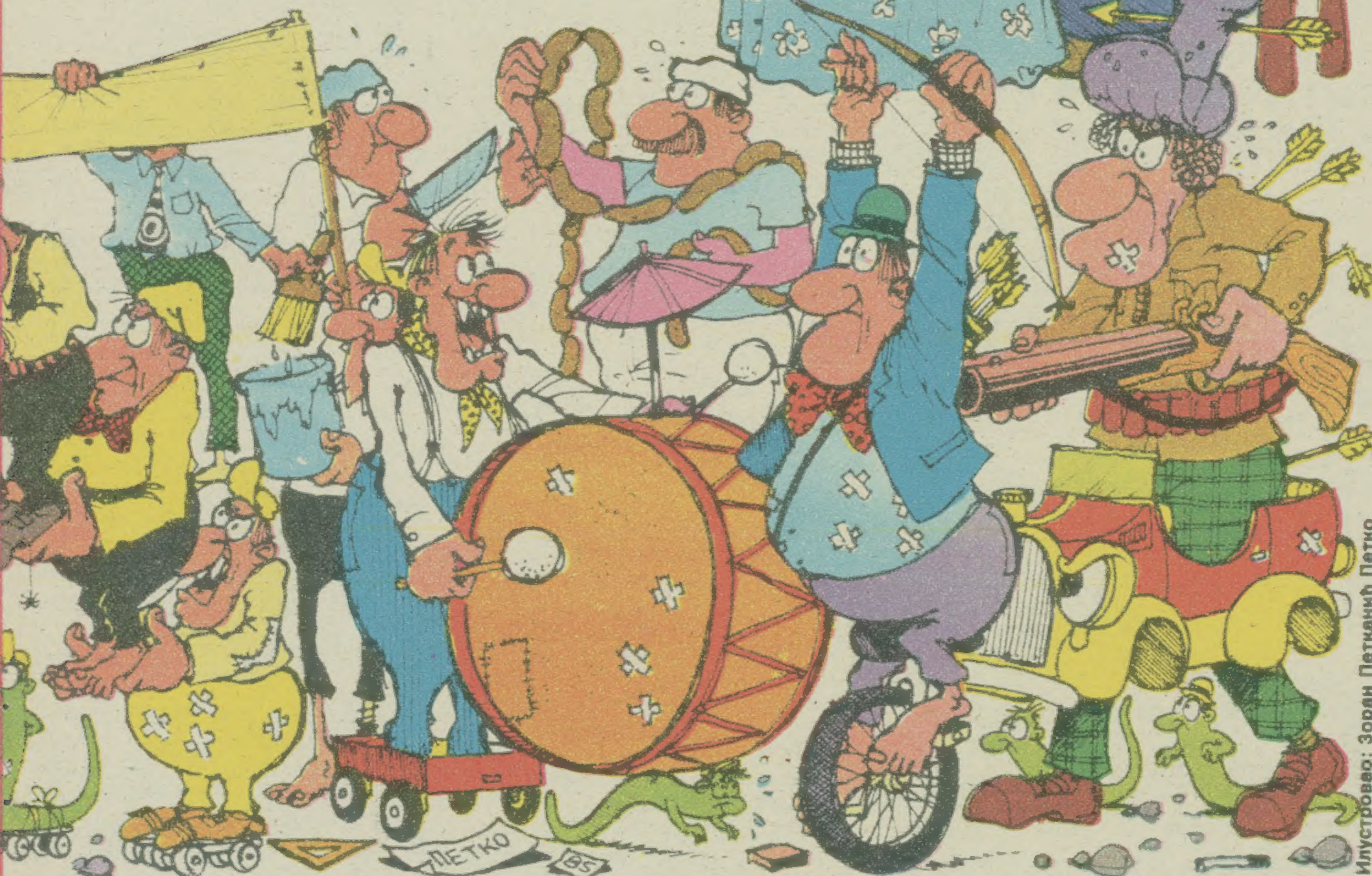
Гладно Поље (Илиџа) и **Гладно Село** (Глоговац), кад би то било могуће, вероватно би од зависти **Плакали** (Пљевља) и онда би могли да се зову и **Плакаловићи** (Власеница), а није им далеко ни **Плакаоница** (Лепосавић) где је **Кључар** (Војнић) **Плачикус** (Калиновик) који, како је већ ред, стално Плаче (Ајдовшчина) и у **Плач** (Марибор) нагони **Дероње** (Оџаци) чија **Суза** (Бели Манастир) кваси **Суво Грло** (Штип, Исток и Србица). **Гладовићи** поред Зенице и Сребренице дали би **Дукат** (Босилеград и Гаџин Хан) кад би близу њих **Месари** (Требиње) и **Кобасичари** (Бјеловар) хтели да се отвори **Радња** (Кавадарци) и **Радња Доња** (Добој). Завладала би права **Јагма** (Пакрац) у ко-

А ТРПЕЗА ДАЛЕКО

БОЉЕ ГОРЊИ НЕГО ДОЊИ

Насељених места код нас је прилично – 27627. Многи називи су, видели смо, заиста више него необични. Најкраћи имају два слова, њих је шест у Југославији: Ба поред Љига, Уб близу Београда и још четири насеља која се исто зову До. Оних са три слова је, разуме се, кудикамо више – 137, и од њих је можда најтеже изговорити назив села поред Титовог Велеса, зове се Слп.

Многа насеља имају иста имена. Баре су међу бројнијима – 20, Бистрица је 22, Буковица 25, а Ново Село се налази исписано чак на 73 табле. Да је боље бити горњи него доњи, потврђује и податак да у нашој земљи постоји 271 место чији је први део имена Доњи, док је оних којима назив почиње са Горњи – 303. А да баш нисмо мегаломани, ево и бројке да је насеља која почињу са Мала 139, а оних са Велика 133.

Илустровао: Зоран Петканић Петко

јој би страдали **Делови** (Копривница) **Кравица** (Крушевац и Макарска) и **Коленица** (Врбовец).

Кошарка поред Неготина а Кош у Истоку

Кривци (Дебар) што се код нас **Станови** (Добој и Брчко) споро граде углавном су **Главати** (Котор). **Самци** (Доња Стубица) ипак, јављају **Духови** (Дарувар), могу да нађу **Стан** поред Требиња где су **Станари** (Добој) **Старци** (Александровац и Нова Градишка) чија је **Брига** (Кочевје) како да **Орман** (Скопље и Охрид), коме је тешко **Прићи** (Травник) због **Преграда** (Крапина), ослободе **Стјенице** покрај Рогатице и **Стеница** (Словенске Коњице). Све су **Прилике** (Ивањица) да овде **Реч** (Улцињ) **Радовање** (Славонски Брод и Велика Плана) **Пркоси** (Босански Петровац) кад је у питању **Просек** (Ниш) наше стамбене изградње коју неки називају **Злокуће** (Бугојно, Какањ и Неготин) а оне који нестрпљиво чекају **Кључ** **Злокућани** (Битољ и Скопље).

Удовице (Смедерево) можда немају таквих проблема мада је **Убого** (Титов Велес) бити сам. Али нека од њих је **Весела** (Бугојно и Славонска Пожега) па кад је не боли **Жуч** (Сарајево) може, по избору, да оде или на **Жур** код Призрена или **Плес** (Шмарје при Јелшах и Домжале) где навраћају **Бећари** из околине Сокolца. Ако су такви **Изласци** (Колашин) чешћи њихова **Драж** (Бели Манастир) је што, посебно кад је **Недјеља** (Самобор), неко може да јој понуди **Прстен** (Валандово). Али ако се пре тога **Обрва** (Краљево) **Обрије** (Љубљана), ни **Корпе** (Домжале) нису реткост.

Пироман из околине Обреновца уз помоћ **Шибице** код Запрешића направио је **Пожар** чак поред Даниловграда и Делнице. Због те **Паљевине** (Чазма) која се **Чула** код Мостара **Паликућа** (Лесковац) је могао да бира једну од четири **Ћелије** а онда би **Пауци** поред Делница и **Паучина** близу Рожаја коначно потржили **Ново Место.** Тада би се можда јавили **Паничари** из Скопља и **У Трокуту** поред Загреба нашли **Угао** (Сјеница) за **Вешала** (Тетово). **Смртић** (Нова Градишка) и **Смртићи** (Соколац) би, разумљиво, тада побегли с места где влада **Тишина** (Зеница и Мурска Собота), а **Дракулић** (Бањалука) би питао **Ћеле** (Босански Нови) где им је **Коса** (Доњи Вакуф), без обзира што би тада неког ухватила **Трема** поред Крижевца...

Сличне, измишљене, приче могле би дуго да се ређају али су **Табаци** (Луковац) **Хартија** (Јастребарско) на измаку, тако да нам остаје тек мало простора да само поменемо неке несвакидашње називе места. Не знамо, на пример, каква су историјска искуства – можемо само да претпоставимо – села поред Вареша и Новог Травника тек прво се зове **Мир** а друго **Рат.** Како је **Хомер** стигао поред Делница такође је мање познато, као и шта **Црнци** траже поред Титограда и да ли посећују **Црнце** код Истока. **Грк** (Босански Брод) је прилично далеко од **Гркиња** код Гаџиног Хана. **Гаћице** поред Иванеца овога пута ћемо оставити без коментара.

Наша земља је, знамо из природописа, богата биљним и животињским светом и због тога не треба да чуде називи места као што су: **Биље, , Брест, Бреза, Брезик, Буква, Чокот, Дријен, Граб, Лубенице, Мекиње, Ораси...** или: **Ћукови, Гусак** и **Гуска, Гуштери, Јарци, Јаребице, Кобиле, Коњ** (на његову жалост и **Коњодер), Маче, Мрави** и **Мравица, Скакавац, Врана, Вучјак, Зецови** и **Зечице...** Ту су и занатлије, на пример: **Дрводеља, Грнчар, Лончари, Мајстори** и **Мајсторовићи, Оптичари, Праља, Сарачи.** На муци су **Чешљари** поред Цетиња јер је **Чешаљ** код Вишеграда... Није заборављено ни да смо спортска нација, па је **Кошарка** смештена у Неготино а **Кош** поред Истока. Само да наше кошаркаше не ухвати **Апатија** пошто им је **Џеп** пун медаља.

– Коначно **Крај** – сложно повикаше села поред Требиња, Биограда и Сиња.

Петар Милатовић

ОРМАН ИДЕ ГОРЕ ДОЛЕ

Ни када је прави правцати лифт био усавршен, свет није хтео у њега. Илајша Отис морао је лично да им докаже како справа није погибељна

Први лифт на свету красила је изузетна особина: у њему се ама баш увек више људи пело нагоре него што се враћало доле. Разлог за ово био је сасвим једноставан: за већину је путовање навише уједно било и последње путовање у животу.

Лифт који, у ствари, и није био лифт него обична дрвена платформа, био је монтиран у римском Колосеуму и служио је за превоз гладијатора од подземних одаја испод Арене до борилишта где су их чекали изгладнели лавови. На исти начин превозили су и лавове, ваљда да ови не би непотребно расипали снагу пре опште забаве.

Решење месје Жака

Лифт из Колосеума имао је још једну хвале вредну карактеристику: енергија за његово покретање била је сасвим бесплатна. Платформу су преко једног чекрка дизали и спуштали робови. Овом једноставном решењу вековима нико ништа није имао ни да дода ни да одузме.

Касније, у мрачном средњем веку, некоме је ипак нешто синуло: незамењљивом ужету додат је џиновски завртањ који је служио као кочница којом се спречавало сурвавање терета у случају да кметовима (или животињама) натераним да покрећу механизам, падне на памет да на тренутак предахну.

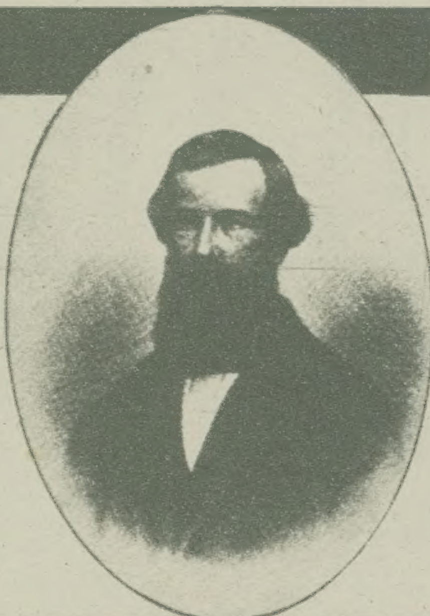

У маси оних који су се окупили да виде Отисов експеримент, мање-више сви су били убеђени да изумитељ-занесењак неће извући живу главу.

У 17. веку свет је коначно добио лифт за чије покретање више није била потребна снага људских мишића. Француз Жак Велаја направио је први хидраулични лифт који се покретао компликованим системом цеви и хидрауличних пумпи. Решење месје Жака имало је само једну ману: у његов лифт комотно је могла да се смести само једна особа.

Требало је попричекати на 19. век и на појаву парних мотора довољно снажних да покрећу лифтове велике носивости и задовољавајуће брзине. Али све што је измишљено до половине века имало је исти силан недостатак: ни један од тих лифтова ничим није био осигуран против пуцања главног ужета. Другим речима, нико жив никоме није могао да обећа да, смести ли се у кабину, неће с убитачне висине треснути на земљу. Последица: нико није био луд да се поиграва са сопственим животом.

Невољу је отклонио Американац Илајша Грејвс Отис (1811-1861) што

Човек који је изумео први заиста употребљив лифт с механиком није имао много везе: радио је у фабрици кревета.

само по себи не би било нимало необично да Илајша није био само обичан радник (у фабрици кревета „Бедстед мењуфектуринг компани"). Кревети су тешка роба, па су их у Илајшиној фабрици пребацивали помоћу дизалица које, међутим, нису најбоље радиле. Како је Илајша показивао смисао за технику, добио је задатак да с лошим дизалицама нешто учини.

Погинуће – неће

Илајша је заиста и учинио нешто: коначно је смислио начин да се кабина лифта у случају кидања ужади аутоматски укочи. По његовом пројекту кабина је клизила по две назубљене шине-водиље. Онога тренутка када би затегнутост ужади попустила, једна опруга активирала би кочницу која је одмах заустављала кабину.

Пре него што је стигао да на креветима испита свој сто-посто безбедан лифт, „Бедстед компани" је банкротирала. Уверен у успех свог изума Илајша је у халама своје бивше фирме отворио сопствену фабрику.

Тако је Илајша Грејвс Отис почео да прави лифтове, само што свет још увек није хтео да се њима вози. Тачније речено, Отисово предузеће уопште није имало муштерије. Била му је потребна реклама и то таква која би одјекнула широм земље.

На прилику за то није морао дуго да чека: 1854. у Њујорку је отворена велика национална изложба науке и технике. Илајша је на изложби приредио сопствени „шоу". За почетак, обезбедио је више него одлично место: само средиште Кристалне палате, главне хале на читавој изложби.

У заказани час, око Отисовог лифта окупила се гомила људи мање-више уверених да ће присуствовати трагичном крају изумитеља-занесењака. У недостатку добровољаца Илајша је на платформу лифта утоварио тешку бурад, сандуке и неколико сефова, а онда и сам закорачио на њу. Пошто се попео до висине од десет метара, у мртвој тишини која је владала међу запрепашћеним посматрачима наредио је свом помоћнику да пререже уже. Истог часа када је пукло уже, зауставила се и кабина.

Рекламни штос Илајше Грејвса Отиса успео је преко свих очекивања. Сутрадан су сви водећи амерички листови писали о експерименту бившег радника „Бедстед" компаније. На произвођача првих лифтова на свету са сигурносном кочницом сручила се киша поруџбина.

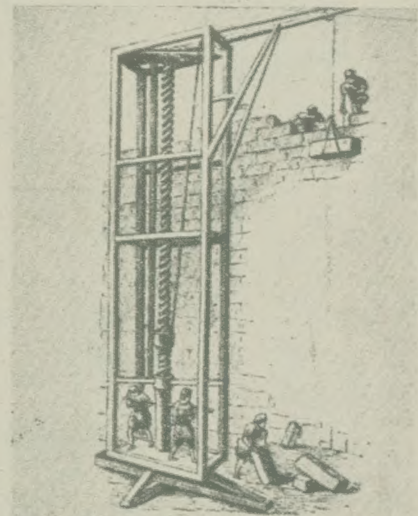
Двадесет и седмог марта 1857. године муштерије њујоршке робне куће „Е. В. Ховот енд компани" прве у земљи закорачиле су у лифт који није могао да се суновврати с висине. Америчко тржиште било је освојено.

102 спрата: мање од минут

За неколико година све значајније зграде у Њујорку, Чикагу и другим великим градовима САД имале су Отисове лифтове. Тек 1880. године парни мотор замењен је електричним и то у лифту који је те године изумео немачки инжењер Вернер Сименс.

Илајша Отис, иначе, није стигао да се наужива плодова свог изума. Умро је 1861. године, у педесетој, али су предузеће преузели његови синови који су разгранали послове. Захваљујући њима и њиховим кабинама Америка је, пошто се прострла у ширину, могла и да се вине у висине.

Године 1890. саграђен је први небодер на свету, двадесетдвоспратни „Ворлд Билдинг" у Њујорку. Две године касније подигнут је небодер „Флатирон" чијих шест лифтова

У погледу дизалица и лифтова средњи век је доиста још био мрачан: лифтова није ни било, а дизалице су покретали људи својом снагом.

марке „Отис" ради и дан-данас. Коначно, 1931. године, чувени „Емпајр стејт билдинг", 381 метар висок, 102 спрата – а све то незамисливо без оних десетак лифтова који сигурно стају кад уже пукне.

Кад данас закорачe у један од 24 експресна или 72 обична лифта Светског трговачког центра у Њујорку, људе више нико не мора да уверава да путовање до 110. спрата није опасно по живот. Усталом, када се једном човек нађе унутра, много времена за размишљање и нема – до 110. спрата и 400 метара висине стиже се за мање од минут. А колико се само Илајша намучио.

Мина Илић

ПОЗНАНСТВО ПАЛО С НЕБА

Овако су се упознали Деби Џонстон и Ерон Пенкакик из Орланда на Флориди: Ерон је на мотоциклу јездио ауто-путем када му је за око запала згодна гђица Џонстон коју је могао сасвим лепо да осмотри у отвореном кабриолету. Како је више гледао у њу, мање у све остало, Ерон није на време приметио да се лепа госпођица зауставља. Његов мотоцикл је улетео у њена кола, а он је одлетео у ваздух где је извео савршен окрет и пао у крило возачице, такође у савршено правилном седећем положају. Пошто јој је пао с неба, деветнаестогодишњи Ерон се окренуо ка лепој Деби и онако, разговора ради, упитао је: „Како сте?" После су га одвели у болницу. Тамо су доктори установили да је сломио чланак на нози. После је установио да је казна за неред који је изазвао прилично висока. Број телефона лепе Деби Џонстон добио је лично од ње, још када јој је с неба пао у кола.

ЛИСТОПАДНО ЈЕСТЕ, ОСТАЛО ЈЕ НЕИЗВЕСНО

Ботаничаре и биологе који су недавно добили дозволу да мало прошврљају кроз шеснаест хектара краљевског врта из Бакингемске палате у Лондону чекало је изненађење.

На страну што су наишли на паукове који иначе живе искључиво у винским подрумима Француске.

Праву загонетку, коју и поред свих настојања ботаничари нису успели да реше, представља једно листопадно дрво високо десет и по метара. Изузев да овом стаблу, када му је време, опада лишће, ништа се друго не зна: ни откуд оно ту где је, ни где му је постојбина, ни којој врсти припада.

ПОБРКАНИ БУКЕТИ

На отварању нове фирме у филаделфијском граду Балтимору међу цвећем нашао се и један букет црвених ружа. На цедуљи је било написано: „Најдубље саучешће!"

Представници фирме су одмах тражили објашњење од цвећаре која је букет испоручила. При испоруци цвећа дошло је до забуне. Букет у коме је стајало „Честитамо вам" послат је на једну сахрану!

ДА ЛИ ЈЕ АЈНШТАЈН УМЕО ДА БРОЈИ

Славни научник Алберт Ајнштајн, математичар и физичар, свирао је виолину у једном квартету аматера, својих колега, професора на универзитету Принстон у САД. Када је по трећи пут узастопце промашио четврти такт, челиста му је рекао:

– Алберте, ти изгледа не умеш да бројиш!

НАОПАКА ГОСПОЂА

Саобраћајац у Њујорку зауставља једна кола. За воланом седи жена. Он јој каже:

– Госпођо, знате ли да су вам таблице окренуте наопачке?

– О, да, знам. Ја сам их намерно окренула. Тако одмах препознам која су кола моја.

ЈЕЗИК ТЕМПЕРАМЕНТА

Психолог Мајкл Арчил обишао је свет проучавајући језик темперамента.

Утврдио је да у просеку за један час разговора Финац гестикулира један пут, Италијан 80 пута, Француз, да би нешто објаснио користи руке, ноге и остале делове тела 120 пута, а Мексиканац чак 180 пута...

СЕМАФОРИ ЗА РОВИТА ЈАЈА

Домаћице из Вест стрита у Лондону тражиле су од градских власти да се у њиховој улици постави што више аутоматских семафора.

Оне то нису учиниле због бриге за пешаке већ због бриге за ровита јаја. Једна од њих је протурила овај рецепт: Ставиш јаје у врелу воду. Гледаш кроз прозор. Кад се на семафору промене, три пута црвена, жута и зелена боја скидаш лонче са шпорета и вадиш јаја јер су таман ровита.

НАДГРОБНА КОНЗЕРВА

Гејл Борден почива испод конзерве кондензованог млека. То му је надгробни споменик. Тако и треба, човек је речену конзерву, односно млеко, и измислио.

Ем му је споменик такав какав је, ем је пре стотинак година када је живео Гејл био обузет, за оно доба, у најмању руку луцкастим идејама. Животни сан био му

је, како је говорио, да парадајз смести у кутијицу за пилуле, бундеву у супену кашику, а лубеницу у чинијицу.

С парадајзом, бундевом и лубеницом Гејл није имао жељеног успеха, али је зато пронашао процес вакуумирања којим се из млека одстрањује вода. Да се његово кондензовано млеко заиста тешко квари показало се за време америчког грађанског рата (1861–65) када су га уврстили у следовања северњачких војника.

ЗАУЗВРАТ МОЈОЈ ДРАГОЈ ЖЕНИ...

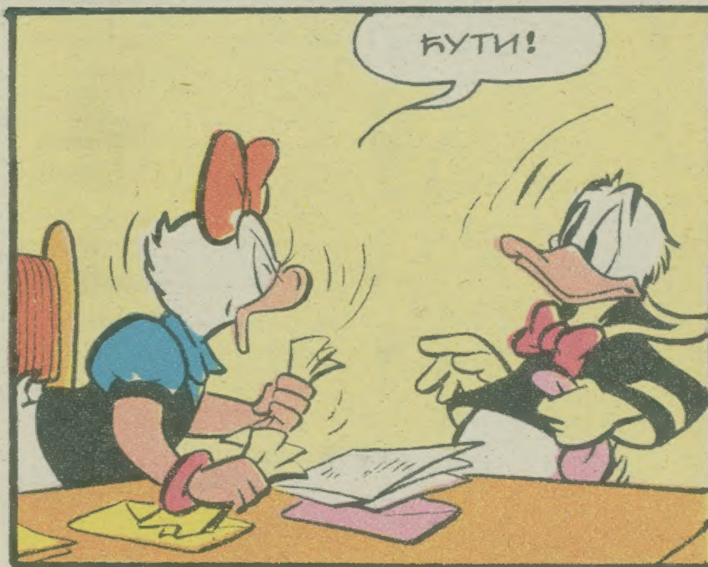
Читавог свог дугог брачног живота Семјуел Брет из Филаделфије покоравао се заповеди своје жене: „У овој кући се не пуши". На крају је Брет умро и оставио жени милион долара. Под једним условом: да пуши најмање пет цигарета дневно.

Илустровао Зоран Јовановић

WALT DISNEY

ПАЈА ПАТАК

ЗДРАВО, ПАТО! ОПЕТ НЕШТО РАЧУНАШ?

ЋУТИ!

ОБРАЧУН ЧЕКОВА МЕ УВЕК РАЗБЕСНИ!

КАД СВАКОГ МЕСЕЦА ИСКО-РИСТИМ СВЕ ЧЕКОВЕ...

...НЕ ОСТАЈЕ МИ НИ ПРЕБИ-ЈЕНА ПАРА У КУЋИ!

ПА ЗАШТО ОНДА НЕ ПРЕСТАНЕШ ДА ПЛА-ЋАШ ЧЕКОВИМА?

НЕ ДОЛАЗИ У ОБЗИР! АКО ТО УРАДИМ...

...ОТКУД МИ ОНДА НОВАЦ ЗА ЖИВОТ?!
11-11

За читање наглас

Верко р

КОЊ И СИРТ

Нисам много слушао њихове приче. Покаткад су ме забављале, али су ми се најчешће чиниле глупе. Рукама сам загревао чашицу алкохола и смејао се поенти приче као и остали, из другарства. Чинило ми се да се и наш домаћин понаша као и ја. Међутим (када се Жан-Марк накашља да прочисти глас), он диже очи на њега, насмеја се и показа да заиста слуша.

– Ова моја прича је истинита – рече Жан-Марк. – Ја нисам био увек овакав трбоња, каквог ме видите. Нисам био увек управник зграда. Био сам вам ја некад кандидат архитектуре, кога су другови много волели зато што је био занесењак. То је необично колико је фантазија нестална особина.

Тога дана... или радије те ноћи, нас шесторица добро смо цугали и певали код Балазука, у Улици Бозар. Онај његов тавел (питко вино из околине Тавела у Француској) тај вам се пије као вода...

– Да, пило се – рече тужно Мориц.

– Вратиће се то време опет – каза Жан-Марк. – Шетали смо Булеваром Сен Жермен. Била је поноћ... један сат. Хтели смо нешто да направимо, неку шалу да измислимо. Никад нисам сасвим добро схватио како су се ту нашла нека празна кола с коњем привезаним за једно дрво: без кочијаша, без икога. Био је то јак, крупан коњ, који је спавао стојећи, оборене главе. Испрегли смо га и он је пошао за нама мирно, онако како иду коњи, који, изгледа, увек сматрају да је оно што се од њих тражи у исти мах и мало чудно а и потпуно природно. Јахали смо га наизменце, а они који су ишли пешке, подбадали су га гласом и покретима. Ја сам чак успео да га натерам у галоп, али само једном и то не дуго, свега десет или дванаест метара. Ако би га препуштали да иде по својој вољи, он би успоравао постепено ход, све док не би стао и тада би одмах заспао. Не знам куда га све нисмо водали. Истину говорећи, било нам је доста те забаве, али нисмо знали шта ћемо с њим. Ни говора о томе да га одведемо натраг до његових кола: били смо већ и сувише далеко отишли. Били смо стигли у Д'Асас улицу, или у Флерус улицу, тамо негде.

И тада ми сину мисао. Ви знате за Хисман улицу? Ону најјезивију улицу у целом Паризу. Једна потпуно буржоаска улица. Хоћу да кажем да је истовремено с обе стране имала сграђене куће од тесаног камена, у буржоаском стилу. Без иједне радње. Немате појма колико једна улица без радњи (без иједне радње) може бити суморна. Нико њом не пролази. Једна сива улица, неприродна, уображена, увек пуста. Улица настојника, веома васпитаних настојника, који никад не прелазе праг својих врата. Тада ми је одједном синула мисао: ево прилике да се осветим овој улици.

Да се осветим бар једноме од тих настојника. Свеједно коме. И у ту улицу довели смо нашег коња. Зазвонили смо на једна врата, дивна врата од кованог гвожђа, с великим окнима. Увели смо наше коњче и догурали га све до вратареве собице. Један од нас је тада рекао веома снажним гласом, викао је као неки закаснели станар подражавајући мало коњско рзање.

– Кооооооњ!

Онда смо изишли и оставили коња унутра. Шта се после десило, не знам. То све, истина, не изгледа много смешно, али... Ипак, потребно је ту мало маште. Прво, треба замислити доброг ђогата: сасвим самог у холу, непомичног, с блесавим изгледом и нешто мало досаде. А онда настојника, који најпре чује то чудновато име, не сећа се да има таквог станара, а затим отвара своје прозорче и види то (једног истинског коња који управља према њему жалостан поглед), и у једном тренутку, још увек бунован, пита се да ли се сада заиста коњи враћају кући изговарајући своје име... И ево има двадесет година откако се то догодило и ја увек скачем од радости кад се тога сетим.

Наш домаћин остави своју чашу на сто и рече:

– Ја ћу вам сад испричати најлепшу причу о Хитлеру.

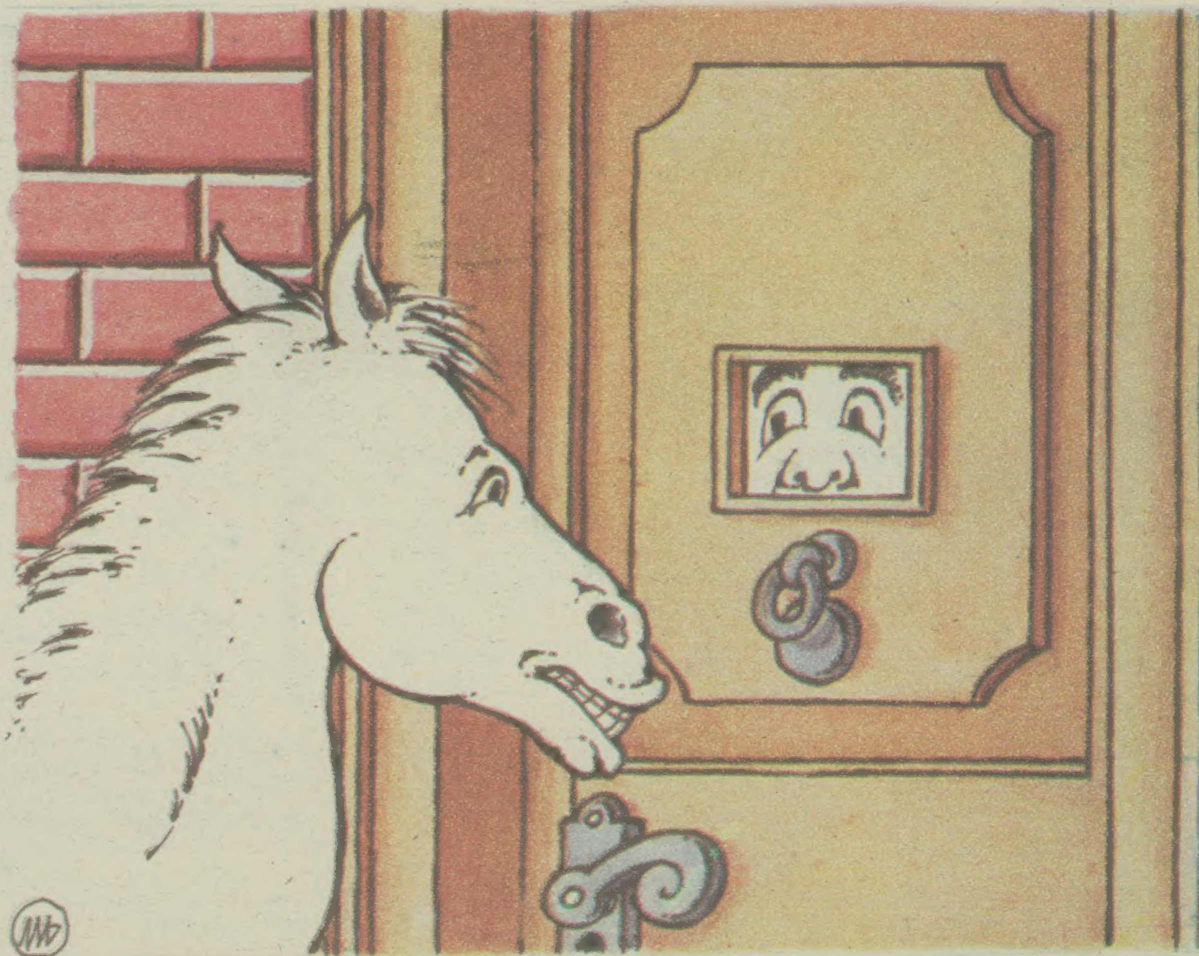
Ове речи без везе изгледале су ми више него чудне.

– У ствари, то је иста прича – настави он – и зато се ње и сећам. И то је такође истинита прича. Управо З... ју је испричао, он познаје врло добро Брекера. Наравно, то што га он познаје не би био никакав доказ да је прича истинита, али ја сам сигуран да је истина. Зато што се она не завршава. Кад је једна прича измишљена, увек јој се нађе завршетак.

Било је то када је Хитлер дошао у Париз, 1941. Ви знате. Он је стигао у пет часова ујутру. Водали су га тамо-амо. Постоји једна грозна фотографија – грозна за нас – на којој се он види на тераси Палате Шајо. Испред једног од најлепших, можда испред најлепшег градског пејзажа на свету. Цео Париз под његовим ногама. Цео успавани Париз који не зна да га Хитлер посматра.

Одвели су га у Оперу, у салу. Сала Опере у шест часова ујутру... замислите то само. Показали су му ложу председника републике и он је тамо сео. Седео је сасвим сам

● НАСТАВАК НА 10 СТР. ●

Илустровао Љубомир Милојевић Љубац

у тој ложи, сасвим сам у тој сали, у шест часова ујутру. Не знам да ли вам то нешто каже. Али сматрам да је то патетично, да је та посета патетична. Он који је освојио Париз, али који сасвим добро зна да не може имати овај град, изузев овако кад спава, који зна да се може појављивати у Опери само у бледој сивкастој тишини зоре...

Но све се то догодило тек касније. Оно што хоћу да вам испричам догодило се одмах, чим је он стигао. Дочекао га је Брекер, онај суморни Брекер, кога Хитлер назива својим Микеланђелом. Њему, томе Брекеру, фирер рече:

– Пре свега, поведи ме тамо где си становао пре двадесет година. Хоћу најпре да видим где си радио, хоћу да видим твој атеље на Монпарнасу.

И тада колима одлазе у Улицу Кампањ-Премијер, или у Боасонад улицу, не знам више сигурно, главно, у једну од тих улица тамо. Брекер мало застајкује, није сасвим сигуран, испитује, много се шта променило за двадесет година. Најзад, препознаје велика колска врата. Силазе и куцају.

Овде, чини ми се, биће потребно да се уложи исти напор маште као и код настојника с ђогатом. То сад није више настојник, већ једна стара чуварка. Ту сад нема да се отвори прозорче, већ мора да се сиђе. Упорно куцање буди стару. Она се пита, мало уплашена, шта то може сад да буде, навлачи неки стари огртач, или пелерину, спушта се низ међуспрат, који је још увек мрачан, и барата неко време својим старим рукама око велике зарђале браве, пре него што је погодила да отвори врата.

Најзад отвара, гледа. И види... ХИТЛЕР

И то је цела прича... Но она је чудновата и, мислим, много казује, зато што сматрам да је сувишно причати како је стара ужасно крикнула и како је нагло гурнула врата пред тим невероватним привиђењем. Скоро као да је видела Демона. Јер, ако хоћете, то су исто тако могли да буду и други Немци. Она би се свакако уплашила и у себи би можда рекла: Шта ли хоће сада ови? Али би их увела – дрхтећи, наравно – то би било све. Или да је видела Франка, па чак и Мусолинија! Она их вероватно не би тако брзо препознала и сигурно не би гурнула врата и онако грозно и ужасно крикнула. Не, не: то је јасно оно што је она видела иза врата било је тако страшно, тако грозно и опасно, као да је видела саму Смрт. Смрт са косом и огртачем и оним злокобним осмехом у вилицама без усана.

Август 1944.

ШТЕТА ШТО СИ ШЕРИФ!

РАЗБОЈНИК БИЛ ДУЛИН И ЊЕГОВ ЉУТИ ПРОТИВНИК ПОЛИЦАЈАЦ БИЛ ТИЛГМАН ИМАЛИ СУ ЗАЈЕДНИЧКУ ОСОБИНУ – НИКАДА НИСУ УБИЈАЛИ С ЛЕЂА НИТИ ПУЦАЛИ НА НЕНАОРУЖАНОГ ЧОВЕКА

Чувена банда „Оклахомаца" опљачкала је 1893. године банку у Пеунију и однела 10 хиљада долара. Један члан банде убио је ненаоружаног благајника. Вођа „Оклахомаца" Бил Дулин, некадашњи јахач у славној банди браће Далтон дао је убици његов део плена и рекао му:

– Губи ми се с очију! Потражи чопор смрдљивих којота па убијај колико ти драго! Ми смо сувише добри за тебе!

У потеру за „Оклахомцима" кренуо је Бил Тилгман, последњи велики шериф Дивљег запада са својим помоћником Хенком Томасом. Сазнао је да се Бил Дулин крије на усамљеном ранчу код Инголса. Једног снежног октобарског дана Тилгман је упао у крчму Вила Дана на самом крају Инголса.

– Тражим ранч неког Би Дана – рекао је. – Јесам ли на добром путу?

Нисмо лешинари!

Човек који је крај камина грејао руке није се ни осврнуо. Крчмар је ужурбано прао чаше. Завеса у дну крчме мало се покренула и шериф је спазио цев винчестерке. На степеницама је нешто шкрипнуло. Тилгману је било јасно да је сасвим случајно упао у клопку и да су у крчми сакривени људи за којима трага.

Шериф се нашао у лепом сосу: ако се маши револвера, убиће једног или двојицу, а сам ће зачас бити изрешетан. Размишљајући пришао је камину и пружио руке према ватри.

– Огрејте се негде другде! – зарежа крчмар. – Затварам радњу!

– Нисте баш љубазни! – слегао је шериф раменима и полако пошао према излазу очекујући метак у леђа.

Чим је Бил Тилгман изашао, иза завесе и са степеница појавише се четири наоружана бандита.

– То је био Тилгман! Зашто си га пустио да оде? – упитао је један од њих човека крај камина. – Али, није све изгубљено, на снегу ће бити добра мета!

Бил Дулин, јер он је био човек крај камина, бесно се окренуо и зграбио друга за прса.

– Бедна кукавице! Бил Тилгман није човек коме треба пуцати у леђа. Ако мислиш друкчије, одмах се торњај! „Оклахомци" су људи ван закона, али нису лешинари!... А сад, момци, на коње! Тилгман ће се већ вратити. Приметио је он нас!

Дулин их је спречио

Прошле су две године. Једног летњег дана 1895. Бил Тилгман се вратио из вишедневне потере и уморан сео за сто у хотелу „Индијана" у Пеунију. Био је лоше воље. Већ годину и по дана „Оклахомци" су харали Мисуријем, Канзасом и Оклахомом и увек на волшебан начин нестајали пред потерама. Поред шерифа је, без питања, сео неки човек и пренуо га из мрачних мисли:

– Да ли ме познајете, шерифе? Једном сте се у мојој крчми распитивали за ранч Би Дана. Био сам нељубазан јер сам хтео да вас отерам – у крчми се налазио Бил Дулин са својим момцима! Да сте направили неки непромишљен покрет, данас бисте трунули на гробљу. Имали сте среће, шерифе. Бил Дулин је спречио људе да вас уцмекају с леђа.

– Бил Дулин! – шериф је набрао веђе. – Бил Дулин их је спречио?

– Ви сте тражили ранч мога брата Би Дана – наставио је крчмар. – Дулин му је после једне пљачке добро платио да његовој банди да склониште. После тога Би више није могао да се извуче и постао им је јатак. Дулин се недавно опет јавио и рекао да ће доћи на Бијев ранч. Разговарао сам с братом и уверио га да ће страдати због Дулина. Пристао је да помогне закону!

Зашто нисте пуцали

Неколико дана касније Бил Тилгман је са својим људима на ранчу Би Дана у заседи чекао Била Дулина и његове јахаче. У рано поподне, сакривен иза појила за стоку, шериф је изненада зачуо топот коња. Мало затим пред брвнару су дојахали Дулин и петорица „Оклахомаца".

– Хеј, Би! – викнуо је Дулин. – Где си, до ђавола?

Одмах затим одјекнуо је још један глас:

– Предајте се! Опкољени сте!

Шериф је опсовао. Неко од његових људи није имао добре живце. Дигао је узбуну пре времена, пре него што су бандити сјахали. Плануло су хици. Тилгман је подигао пуш-

Илустровао Ненад Мирковић

ку и нанишанио. Џорџ Њукомб, звани Горки Поток, стропоштао се на земљу. Метак другог полицајца погодио је Чарлија Приса.

– Бежи! – зачуо се Дулинов глас. – Свако на своју страну!

„Оклахомци" су нестали остављајући на разбојишту два мртва друга. У окршају су погинула и три човека из потере.

– Готов сам, сад ће ме Дулин сигурно убити! – промукло рече Би Дан Тилгману док су му руке дрхтале од страха. – Ви сте за то криви, шерифе! Зашто га нисте убили чим се појавио? Зашто нисте пуцали?

Бил Тилгман му снажним ударцем изби пушку из руке, с гађењем окрене му главу и рече кроз стиснуте усне:

– Онда немој да носиш оружије, бедниче! Бил Дулин никада није убио ненаоружаног човека. Неће ни тебе, мада си издајица!

То је лична ствар

Само што је шериф одмакао од Дановог ранча, зачуо се топот коња. Хитро се окренуо. Један од најопаснијих Дулинових момака, Мали Бил Рејдлер, дојахао је на ранч Би Дана право из Канзаса на састанак са осталим члановима банде. Није ни сањао шта се догодило.

Мали Бил је одмах спазио звезду на шерифовој блузи, пропео коња, муњевито извукао колт и опалио без нишањења. Тилгман је осетио бол у рамену. У паду је потегао винчестерку и Мали Бил се као врећа свалио са седла.

Два дана касније, с дебелим завојем преко левог рамена, Бил Тилгман је стигао у Пеунију.

– Слободни сте, момци! Нисте ми више потребни! – рекао је Хенку Томасу и људима из потере.

– Шта ти је, Били? – запањио се Хенк. – Зар ћеш тек тако оставити Дулина?

– Никад никог нисам оставио, па нећу ни Дулина. Али то је сад лична ствар, Дулинова и моја! Хоћу да се сретнемо сами, лицем у лице.

– Бунцаш, Били! – наставио је да се буни Хенк Томас. – Добро знаш да ће Дулин бити окружен својим људима. Изрешетаће те пре него што трепнеш.

– Не познајете ви Била Дулина – осмехнуо се Тилгман! – Ако дођем сам, Бил ће пре поубијати све момке него што ће неком од њих дозволити да ме мучки смакне! Рећи ћу вам још нешто: нећу да водим потеру и изазовем покољ, хоћу Дулина живог! Ако не буде ишло, даћу му шансу да први потегне револвер. Штета што је Бил Дулин разбојник!

Сребрна чаша за сина

Тако је шериф Тилгман сам кренуо трагом свог имењака. Почетком јануара 1896. године сазнао је да се Бил Дулин, под именом Вил Бари, крије у монденској бањи Еурека Спрингс. Деветнаестог јануара у време ручка Тилгман је седео у салону хотела и правио се да пажљиво чита новине. Кришом је посматрао људе који су улазили и излазили. Одједном је уздрхтао. У салон је ушао висок мушкарац и пошао према телефонској кабини која је у том тренутку била заузета. Шериф је препознао Била Дулина. Знао је да се Дулин неће лако предати и да ће, ако га заустави у салону, доћи до пуцњаве у којој може да страда неко недужан. Сачекао је, кријући се иза новина, да Дулин уђе у кабину. Када је вођа банде „Оклахомаца" покушао да за собом затвори кабину, врата су запела. Окренуо се хитро као мачка, али је на стомаку осетио хладну револверску цев.

– Биле Дулине, не терај ме да те убијем! – скоро молећиво је рекао шериф узимајући му револвер. – То никако не бих желео!

– У реду, Тилгмане! – одговорио је Дулин осмехујући се. – Добио си игру... засад!

Шериф опипа бандитове џепове тражећи скривено оружје и напипа неки предмет. Кад га је извадио, видео је да је то сребрна чаша.

– Поклон за мог сина, шерифе! – сетно рече Дулин. – Хтео сам да из ње пије млеко. Али, оданде где ћеш ме одвести нећу моћи да му пошаљем.

– Не брини, Биле! – промрмља Тилгман трпајући чашу у свој џеп. Обећавам ти да ће твој син добити поклон!

– Добар си ти момак, шерифе! Штета што си шериф.

* * *

Бил Дулин је спроведен у затвор Гетри одакле је, ослободивши још 37 затвореника, успео да побегне пре него што му је одржано суђење. Двадесет петог августа 1896. ушао му је у траг Хенк Томас и успео да га убије у окршају. По другој верзији, Хенк Томас је тог дана заиста пронашао Била Дулина, али већ мртвог. Пуцао је у његов леш а затим јавио обласном шерифу да је Дулина убио у двобоју. Тако је добио уцену расписану за његову главу и сав новац дао Дулиновој удовици и сину.

Шериф Бил Тилгман наставио је да брани закон. Похватао је и побио читав низ опасних разбојника. Погинуо је у 62. години док је покушавао да разоружа неког пијанца. Пијанац му је пуцао у стомак. Тако је Дивљи запад изгубио свог последњег великог шерифа.

А. Р.

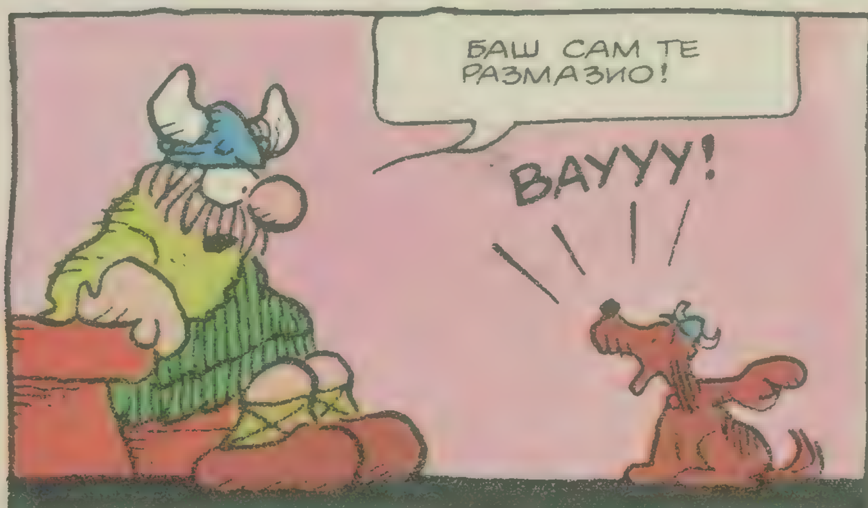
DIK BROWNE

ХОГАР СТРАШНИ

Илустровао Драгутин Њежић

Живот је игра игра је живот

ЈЕДАН, ДВА, ТРИ, ЧЕТИРИ – САД!

ЗНАЛИ СУ ДА ПОМОЋИ НЕМА НИОТКУД. БРАЈАНОВ ЖИВОТ ЗАВИСИО ЈЕ ОД НЕКОЛИЦИНЕ МЛАДИХ ДРУГАРА

Тај Мич баш претерује, помислио је Дарен када је чуо друга како запомаже. Откако су подигли камп у близини војне базе Форт Хантер Лигет, на реци Насимиенто, он је сваког часа правио лажну узбуну. Таман би сели испред шатора да спреме храну или да се одморе, кад ето ти Мича како због нечег дозива!

Ипак, Дарен, Цил, Брус и Кеит потрчаше према реци, јер им се учинило да је Мич овог пута у стварној опасности. На око метар и по од обале, опирући се бујици, Мич и Рик су безуспешно покушавали да извуку Брајаново беживотно тело. Само што би га дохватили за рукав или крагну, исклизнуо би им из руку. Захуктала река претила је да га одвуче у своју утробу.

– Момци, па то је мој брат! – избезумљено викну Брус.

– Долазимо вам у помоћ! – узврати Дарен и потрча, а за њим и остала тројица. – Држите се још мало, не попуштајте!

Ужасни тренуци

Све је почело тако што су око један сат, док су задужени за тај дан припремали ручак у кампу, Мич и Рик позвали Брајана. Испланирали су да „освоје" стену која је око два метра извиривала из воде. На том месту се река, тако је бар изгледало, с муком пентрала уз стену и после кратког предаха – свом силином обрушавала у облику водопада.

Петнаестогодишњи Брајан се у почетку нећкао. Знао је добро да је то превелики изазов. Мич и Рик су били нешто друго. Старији од њега, имали су већ четворогодишње искуство у скаутским подухватима. Он је са њима био тек годину дана, и плашио се да тако нешто неће моћи да савлада. На крају је пристао – била је у питању његова скаутска част.

Свесни опасности, везали су се ужетом. То је била Мичова идеја – знао је да тако раде и планинари. Загазили су у Насимиенто и кренули. У једном тренутку Мич, који је ишао први, изгубио је равнотежу. Глава му је нестала у води. За собом је повукао Рика, а потом и Брајана.

Настао је ужасан тренутак. У близини није било никог да им притекне у помоћ. Били су сами – они и злоћудна река са којом очигледно није било шале. Не би нимало вредело да некога дозивају. Осим тога, ваљало је штедети снагу. Уз велики напор докопали су се стене, најпре Рик, а убрзо за њим и Мич. Док је око њих хуктала запенушана река, једва су се одржавали на глатком камену.

Када су се мало прибрали, схватили су да је Брајан још увек у води, главе окренуте надоле. Остала четворица су стигла баш у тренутку кад су Рик и Мич покушавали да га извуку. По цену да и сами нестану у Насимиенту, Дарен, Цил, Брус и Кеит кренули су ка Брајану. Уз велике муке, коначно су га извукли на обалу.

Брајаново лице имало је неприродну плавичасту боју. Није дисао... Његов брат Брус и петорица другова стајали су потпуно неми. Покушавали су да се присете свега што су учили у школи и скаутској организацији. Питали су се шта ли се оно ради са дављеником?

Мич се први снашао. Забацио је Брајанову главу што је могао више уназад, а затим му откопчао јакну и кошуљу. Клекнуо је поред друга и погледом потражио „помоћника". Одлучио се за Дарена. Ставио је руке на Брајанову грудну кост и почео са ритмичким покретима. Наглас је бројао:

– Један, два, три, четири – сад! На знак „сад", Дарен је требало да удахне ваздух у Брајанова плућа. Мич и Дарен радили су као добро увежбан тим. После извесног времена би застали да ослушну да ли се Брајану повратило дисање и да ли му је прорадило срце! Изгледи да се поврати били су, на жалост, прилично мали. Рачунали су да је под водом сигурно био добрих пет минута. Ако би чак и успели да га поврате, шта онда? Били су педесетак километара удаљени од најближе болнице!

Цил је отрчао да обавести њиховог осмог друга Дага да седне у камионет и крене у потрагу за неким ко би им се нашао у невољи. Док се на реци одвијала драма, Даг је, не знајући шта се догађа, спавао у шатору. Онако бунован, кренуо је према војној бази. На несрећу, камионет му се убрзо заглибио у блато, па је пут наставио пешке.

На реци, Мича и Дарена сменили су сада Кеит и Цил. Иако је протекло већ двадесетак минута они нису одустајали, јер једноставно нису хтели да прихвате помисао да му нема помоћи.

Жив је, жив је!

После тридесет пет минута непрекидног масирања и давања ваздуха уста на уста, гледали су се у очају. На жалост, Брајан више није давао знаке живота.

Ипак, ни тада нису престали. Довољно је било само да погледају избезумљеног Бруса, па да наставе.

Нешто касније учинило им се да је Брајан покренуо ногу.

– Децо, жив је, жив! – викао је Дарен.

Сетили су се да треба да наставе са давањем ваздуха уста на уста све док не осете дванаест удисаја у минути. Пулс је најпре био врло слаб, свега педесет откуцаја, затим 60, па 70 и коначно 90. Мич брзо подиже капак на Брајановом оку. Када је видео да реагује на светлост, знао је да је то знак да губитак кисеоника није оштетио мозак.

Брајан је био жив, али то није било довољно. Требало га је што пре сместити у болницу.

Даг је у међувремену на путу срео кола војне полиције. Из кола је позвана база и лекарска екипа је стигла хеликоптером у року од пола сата. Брајан је пребачен у сто педесет километара удаљен Медицински центар Стенфорд.

Пуних четрдесет осам сати провео је у шок соби и тек тада дошао свести.

– Нисмо имали много посла – изјавио је касније шеф интензивне неге доктор Розентал. – Све што је требало учинити обавили су његови другови. Кад би се мени догодило нешто слично, волео бих да око себе имам управо другове попут Брајанових.

ВЕС

МУВЕ ИЗМИСЛИЛЕ РАЈСФЕРШЛУС

НОВА НАУКА БИОНИКА

ДА ЛИ БИСТЕ ПОВЕРОВАЛИ КАД БИ ВАМ НЕКО РЕКАО ДА СУ КЛЕШТА, ТЕСТЕРА, ТУРПИЈА И ЛОПАТА УПОТРЕБЉАВАНИ МНОГО ПРЕ НЕГО ШТО ИХ ЈЕ ЧОВЕК ОТКРИО?

Илустровао Димитрије Костић

Мало који људски изум нема свог сабрата у природи. Милионима година пред свим живим бићима на Земљи биле су две могућности: да измисле нешто да што брже побегну, ухвате, или прогутају плен, или да једноставно нестану.

Човек је уместо таквих способности развијао свој ум, па уз његову помоћ данас користи све оно што је природа измислила и усавршила. Основао је и научну дисциплину – бионику, која за циљ има да проучи природне механизме и да направи њихове техничке копије.

Бионика је званично рођена 1960. године, када је у САД одржан први конгрес. Међутим, она је много старија. Још је Леонардо да Винчи проучавао могућност летења уз помоћ вештачких крила. Тада је записао да је „лет птица механизам који човек може да копира". Када говоримо о летењу, морамо да поменемо слепог миша који је у томе прави вештак. Ова животињица се у ваздуху оријентише помоћу радара: простор око себе испитује тако што испушта звуке високе фреквенције, а затим анализира угао под којим се одбијају. То ради тако добро и брзо да невероватно прецизно открива и лови инсекте.– своју основну храну. Иако цело јато емитује своје ултразвуке, сваки слепи миш непогрешиво прима свој одбијени сигнал.

Човеков изум – радар функционише на истом принципу, али је много мање прецизан. На његовом екрану, авион се често не разликује од птице, док слепи миш путем свог радара добија нешто као „звучну слику" простора у коме се налази.

Да би умакли овако добро опремљеном непријатељу, лептири и муве су морали да постану прави мајстори за бекство. Они користе две тактике: ометање радара, и брзу, систематску промену путање лета.

Стезањем трбуха лептири добијају неку врсту „генератора сметњи". Трљањем ногу о тело они производе звуке исте фреквенције као и слепи миш, па тако ометају његов радар.

Цик-цак лет, који користи мува, много је мање ефикасан, па се најчешће завршава трагично по њу.

Насупрот слепом мишу, звечарка користи инфрацрвени, топлотни радар. Како свако тело зрачи топлоту, ова змија помоћу свог детектора добија јасне контуре свега што је окружује. Ово „термичко око" је надахнуло човека да направи инфрацрвени нишан за пушку и камеру за ноћно снимање. Његов детектор је, међутим, много мање ефикасан од звечаркиног, па можемо рећи да овај у ствари и нема своју техничку копију.

Многим животињама хладне крви, на ниским температурама прети опасност од смрзавања. Да им се то не би догодило, оне користе глицерол – исту ону течност коју човек зими ставља у хладњак свог аутомобила.

Људи су највише научили од риба. Од њих су видели како се лови удицом, харпуном, и уз помоћ светла. Роначко одело је копија делфинове коже. Његовом употребом, трење воде се смањује чак за 50 одсто.

Не учимо ми само од животиња. И биљке нам указују на значајне ствари, пре свега у области архитектуре и грађевинарства. Оне са лакоћом одолевају променама температуре, олујама и другим непогодама.

Пре неколико година произведена је цигла која својом структуром „опонаша" стабло раставића. Она издржава тежину од 1200 килограма, док обична може да поднесе једва двеста килограма.

Архитекту Џозефа Пакстона није занимала чврстина, него облик па чувена „Кристална палата" коју је конструисао у Лондону, личи на једну врсту

Човек ипак није потпуни плагијатор. Сипа је, додуше, пре њега закопчавала свој плашт патент-затварачем (популарни дрикер), а мува своју сисаљку неком врстом рајсфершлуса, али он је своју верзију ових помагала направио сасвим сам. Исто важи и за лопату, клешта, тестеру и турпију. Па, и оно што је видео од природе, није било довољно само прекопирати: да би полетео као птица, морао је да измисли елису, а када је зажелео да се креће брзо као гепард, није потрчао на све четири, већ је изумео точак.

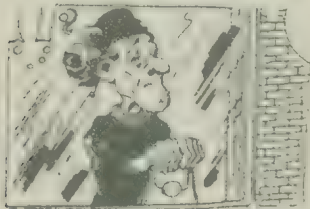
Има још толико тога што бисмо хтели да сазнамо, али (бар за сада) не можемо. Шта бисмо дали да нам, рецимо, неко каже како то шкорпије одолевају топлоти и радијацији од којих човек умире, или како јастог акумулира енергију у свом телу. Где би стигла индустрија шећера када бисмо проникли у тајну фото-синтезе биљака...

Природа са својим проналасцима иде милијардама година испред нас, па је зато час када ћемо проникнути у све њене тајне још веома далеко.

М. П. Поповић

10 × 10 ЛОВ НА ГРЕШКЕ

Ове реченице сигурно би запрепастиле читаоце новина да су објављене у том облику. Срећом, један пажљиви коректор исправио је у свакој по једно слово (у последњој два) и реченице су опет добиле свој прави смисао. Које су то грешке?

1. Из излога би требало уклонити старе жене које ту стоје још од јуна месеца

2. Нормално је да архитекта, пролазећи улицом, запали понеку кућу коју су пројектовале његове колеге.

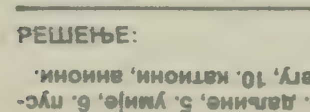
3. Празне разговоре боље је оставити друговима из дирекције, јер су они за то стручњаци.

4. Стјуардеса добија већу или мању накнаду зависно од хаљине.

5. По скидању козметичке маске муштерија прелази у купатило, где може да се погледа у огледалу и да се убије.

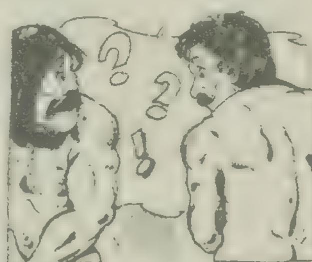
6. Била је веома поносна на своје пудлице и сваком госту их је трпала у уста

7. У једном углу изложбе позната уметница Н. Н. тка на разбоју: за посетиоце то је јединствена прилика да упознају ову стару вештицу

8. Није ли логичније да улоге Карађорђа или Краљевића Марка играју наги глумци?

9. Сви пацијенти који су се прошле ноћи обратили нашој установи добили су ногу по свим прописима.

10. Према катоди се крећу позитивни јони или камиони, а према аноди – негативни јони или авиони.

Илустровао Димитрије Костић

РЕШЕЊЕ:

1. цене, 2. запази, 3. правне, 4. даљине, 5. умије, 6. пуслице, 7. вештину, 8. наши, 9. негу, 10. катиони, аниони.

ПОЈАВА ЗВАНА ПОДМИЋИВАЊЕ

НОВАЦ ЗА ПОДМАЗИВАЊЕ МОЋНИКА

Кад неко нешто ради пет хиљада година, може се претпоставити да је у томе постао изразито вешт. Џон Нунан, професор права на калифорнијском универзитету Беркли, написао је подебелу књигу под насловом „Мито" из које се лепо види да се људи међусобно подмићују последњих педесетак векова

Мада су се подмићивали, древни народи о томе, изгледа, нису много причали, па тако у класичним језицима нема речи за мито. Латинска реч за ову врсту даровања, munus, прилично је двосмислена. Ствари су у та прадавна времена тако стајале да је, теоретски, чак и по римском законику, судија могао да прима поклоне од обе заинтересоване стране, а да се при том претпостављало како то ни на који начин неће утицати на његову одлуку.

Енглески краљ Џемс I имао је извесне сумње у погледу овакве непристрасности,ваљда и зато што се до 16. века, када је живео, накупило довољно примера који јој нису ишли у прилог, те је од својих поданика затражио да обелодане свако подмићивање судија.

Први који је насео и послушао га звао се Џон Вренем. Вренем је 1617. оптужио ученог Чувара печата, славног енглеског филозофа Франсиса Бекона, да је у његовом случају пресудио неправедно и то због мита. Биће да ојађени Џон Вренем није знао за једну зачкољицу: оптужбу је требало и доказати, а како то њему није пошло за руком, одсекли су му оба уха, а потом га осудили на „вечно заточеништво".

Четири године касније, Бекон је коначно признао да су га навелико подмићивали, а он понуде прихватао, те га је Парламент осудио на новчану казну од 40 хиљада фунти и заточеништво у Тауеру. Његово височанство му је казну великодушно преиначило.

Само се по себи разуме да краљеве нико није могао да оптужи за примање мита. Председницима су њихови мање покорни грађани смислили законе по чијим параграфима примања мита не долази у обзир.

Тек 1853. године амерички законодавци доселили су се да би некоме могло да падне на памет да подмићује и конгресмене, а овима да мито и узимају, па су у то име донели одговарајући закон. Био је то закон о кога су се навелико оглушивали. Како би обезбедили помоћ савезне владе за изградњу Пацифичке пруге, и то по силно надуваним ценама, градитељи су шаком и капом по багателним ценама делили деонице члановима Конгреса. Срећни власници уносних папира постали су тако, између осталих, будући председник САД Џемс Гарфилд и будући државни секретар Џемс Блејн.

Кад се једном крене, тешко је стати, закон је по питању мита бивао из дана у дан све строжи. Године 1881. Њујорк је постао прва америчка држава у којој је и подмићивање приватних лица проглашено за кривично дело. У наредних пола века још шеснаест америчких држава донело је законе против подмићивања сасвим одређених врста приватно запослених лица: шофера у Илиноису, баштована у Мериленду.

Илустровао Зоран Петканић Петко

М. И.

СУЂЕЊА КОЈА СЕ ПАМТЕ

СПАСОНОСНА СЕНКА

Омаха у Небраски, Сједињене Америчке Државе.

Година 1936. Јесен.

Десетог октобра у новинама није било значајнијих вести. Таман је адвокат Џон Цисер хтео да их склопи, кад му се поглед задржа на тексту којим се у неколико редова обавештава јавност да је претходног дана у два и тридесет по подне службеник Френк Ердман покушао да убије познатог локалног политичара Џека Пленистера.

Иако га се догађај није тицао, адвокат је био узнемирен. Били су му одвратни криминалци који су се помоћу новца угурали међу значајне личности. Један од њих био је и Пленистер. Почео је као ситан пљачкаш и догурао до власника мреже коцкарница. Разуме се, тај посао су водили други, али се у Омахи знало да иза свега стоји он.

ФРЕНК ЕРДМАН СЕ НАШАО У НЕПРИЛИЦИ: ДЕВЕТ СВЕДОКА ГА ЈЕ ТЕРЕТИЛО ЗА ПОКУШАЈ УБИСТВА, А ОН НИЈЕ МОГАО ДА НАВЕДЕ НИЈЕДАН ДОКАЗ У СВОЈУ ОДБРАНУ

Освета, или...

Цисер је сео у кола и после десетак минута био у канцеларији јавног тужиоца да се распита за случај Френка Ердмана.

– Пленистера је хтео да убије човек опседнут мржњом! – љубазно га је дочекао тужилац. – Политичар је жив захваљујући сопственој опрезности! Ердман је на трему његове куће оставио пакетић с експлозивом, а експлозивни упаљач повезао најлонском нити са оградом. Срећом, Пленистер је приметио нит и није подигао пакет. Да је то учинио, најлонски конац би се затегао и активирао упаљач!

Адвокат је пажљиво слушао. У причи му је било сумњиво – Пленистерово понашање. Он се враћа кући и пред вратима затиче пакетић који му је отпрве сумњив. Не подиже га већ зове полицију. Некако му се све то чинило намештеним.

Више није могао да сазна јер је и ово био незваничан разговор. Са оптужницом и детаљима моћи ће да се упозна за који дан, наравно, ако се прихвати одбране оптуженог.

Разговор са ухапшеним Ердманом потпуно га је уверио да је покушај убиства утицајног Пленистера намештен. Радило се о освети. Наиме, Ердман је својевремено радио за Пленистера и открио полицији неколико прљавштина из једне коцкарнице. Пленистер се том приликом извукао, али и зарекао да ће Ердману вратити мило за драго.

Оптужница против несрећног Ердмана била је необорива. Седам очевидаца тврдило је да га је видело у близини Пленистерове куће неколико минута пре него што је политичар ступио на трем. Посебно упечатљив утисак на пороту оставило је то што су сви сведоци поменули две девојке у белим хаљинама које су туда шетале.

Поменуте девојке, иначе сестре, биле су круноски сведоци. На суду су се држале скромно.

Џон Цисер је бранио Ердмана, али није могао ништа да учини.

Док су девојке сведочиле, Ердман је очајнички повукао Цисера за рукав.

– Ма, каква бомба.... реците им, ја сам тога дана спавао код своје куће, била је недеља, одмарао сам се, реците!...

Неочекивани обрт

Сестре се нису двоумиле у погледу чињеница. Да, била је недеља и грејало је сунце, додуше зубато. Тачно је да су тада носиле беле хаљине. Сећају се оптуженог. Имао је на себи карирано одело, управо ово које има и сада... На крају су додале да су се неколико минута пре него што ће проћи поред Пленистерове куће фотографисале на степеништу оближње цркве. Једна од њих је извадила слику из ташне и пружила судији.

Приближавало се време за ручак. Судија је објавио двочасовну паузу. Пре него што је напустио судницу, адвокат Цисер је замолио да му омогуће да за време паузе разгледа фотографију.

Адвокат је био уморан, веома уморан. Упутио се у ресторан на крају улице и сручио у столицу. Извадио је слику из унутрашњег џепа сакоа и ставио на сто. Дуго је посматрао..

Неочекивано, пажња му се задржала на бледој сенци црквеног торња која се пружала на једној страни слике.

– Можда је то нада! – узвикнуо је и излетео из ресторана.

Када је суђење настављено, адвокат Цисер је најавио сведока – универзитетског професора астрономије!

У судници је настао жамор јер се знало да Ердман не може да наведе баш ниједан доказ у своју одбрану. Изненадио се и тужилац. Поротници су се згледали.

Одговарајући на Цисерово питање, професор је изјавио да су сестре сним љене пред црквом у три часа и двадесет минута, а не пре два и тридесет, како су изјавиле. Недоумице нема, то се научно и непогрешиво закључује на основу угла под којим пада сенка предмета, у овом случају црквеног торња.

У судници су били запрепашћени. А тек тужилац! Није било сумње, сведоци су лажно сведочили. Схватио је да је Пленистер насамарио и њега и суд.

Пленистер је напустио Омаху, а афера заташкана. Тужилац, судија и адвокат Цисер фотографисали су се пред црквом истог дана и у исто време следеће године.

Сенка црквеног торња падала је под истим углом као и она на фотографији двеју сестара у белим хаљинама.

М. Тодоровић

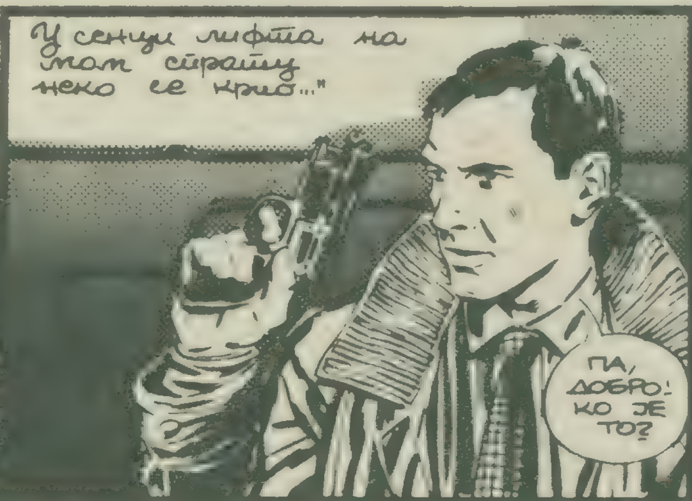
Илустровао: Брана Јовановић

Блејд Ранер: ИСТРЕБЉИВАЧ У АКЦИЈИ II ДЕО

ПИШЕ: АРЧИ ГУДВИН (ARCHIE GOODWIN) ЦРТАЈУ: АЛ ВИЉЕМСОН (AL WILLIAMSON) КАРЛОС ГАРЗОН (CARLOS GARZON)

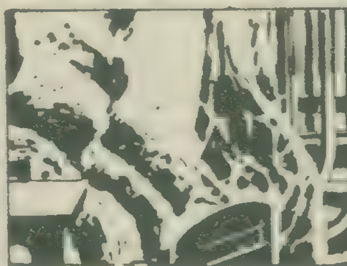
ЛОС АНЂЕЛЕС 2019. БЛЕЈД РАНЕР ПО ИМЕНУ ДЕКАРД АНГАЖОВАН ЈЕ ДА „ПЕНЗИОНИШЕ" ЧЕТИРИ РЕПЛИКАНТА, (ВЕШТАЧКА ЉУДСКА БИЋА) КОЈА СУ СЕ ИЗ СВЕМИРА КРИШОМ ВРАТИЛА НА ЗЕМЉУ. РЕПЛИКАНТИ ЖЕЛЕ ДА ДОПРУ ДО СВОГА ТВОРЦА, ДОКТОРА ТАЈРЕЛА, ДА БИ ИМ ОН ПРОДУЖИО ЊИХОВ КРАТКИ ЖИВОТ...

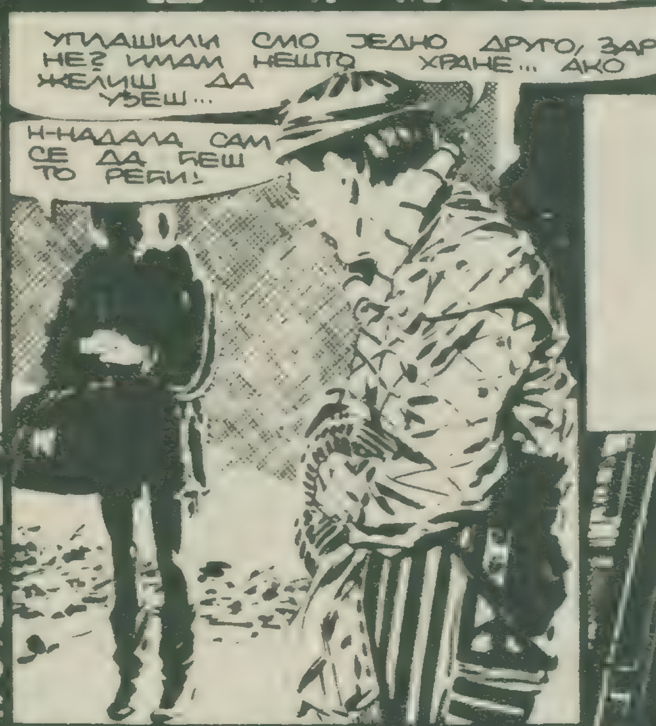

ТЕ НОЋИ ИСПРЕД ЈЕДНЕ ЗГРАДЕ ЗАУСТАВИЛО СЕ ВОЗИЛО...
БРЕДБЕРИ
ДЕЗИНФЕКЦИЈА

Џ. Ф. СЕБАСТИЈАН СЕ ВРАЋАО КУЋИ...

ХЕЈ! ШТА РАДИШ ТУ?
Ж-ЖАО МИ ЈЕ... ИЗГУБИЛА САМ СЕ! ТРАЖИМ СУВО И ТОПЛО МЕСТО!

УПЛАШИЛИ СМО ЈЕДНО ДРУГО, ЗАР НЕ? ИМАМ НЕШТО ХРАНЕ... АКО ЖЕЛИШ ДА УЗЕШ...
Н-НАДАЛА САМ СЕ ДА ЋЕШ ТО РЕЋИ!

Џ. Ф. СЕБАСТИЈАН СЕ ТЕШКО СНАЛАЗИО СА ЉУДИМА. АЛИ ОВА ДЕВОЈКА, РЕКЛА ЈЕ ДА СЕ ЗОВЕ ПРИС, СТИДЉИВИЈА ОД ЊЕГА, БИЛА ЈЕ ТАКО ПРИРОДНА...
У ОВОЈ ЗГРАДИ ЖИВИШ САМ?

А-ХА! ТАКО НЕКАКО! ОВДЕ ИМА МЕСТА КОЛИКО ВОЛИШ!

РАСКЛИМАТАНИМ ЛИФТОМ ПОПЕЛИ СУ СЕ ДО ТРОШНОГ ХОДНИКА...

АЛИ, РЕКАО СИ...

ЈУХУУУ! ТУ САМ, КОД КУЋЕ!

ОПЕТ СМО СВИ ЗАЈЕДНО!

ДОБРО ВЕЧЕ, Џ. Ф.!

ОВО СУ МОЈИ ПРИЈАТЕЉИ, ПРИС! КАНЦЕЛАР И МЕДА! ИГРАЧКЕ! ИМА ИХ ЈОШ!

ОСЕТИО ЈЕ ДА ГА ПАЖЉИВО ИСПИТУЈЕ... И ЗНАО ЈЕ ШТА ЋЕ РЕЋИ...

Т-ТИ НИСИ ТАКО СТАР КАО ШТО ИЗГЛЕДАШ! ЗАШТО?

СИНДРОМ МЕТУЗАЛЕМА!

ИМАМ ДВАДЕСЕТ ГОДИНА, ПРИС! МОЈЕ ЖЛЕЗДЕ ПРЕБРЗО СТАРЕ! ЗАТО САМ ЈОШ ОВДЕ... НИСАМ ПРОШАО ЕМИГРАЦИОНИ ТЕСТ!

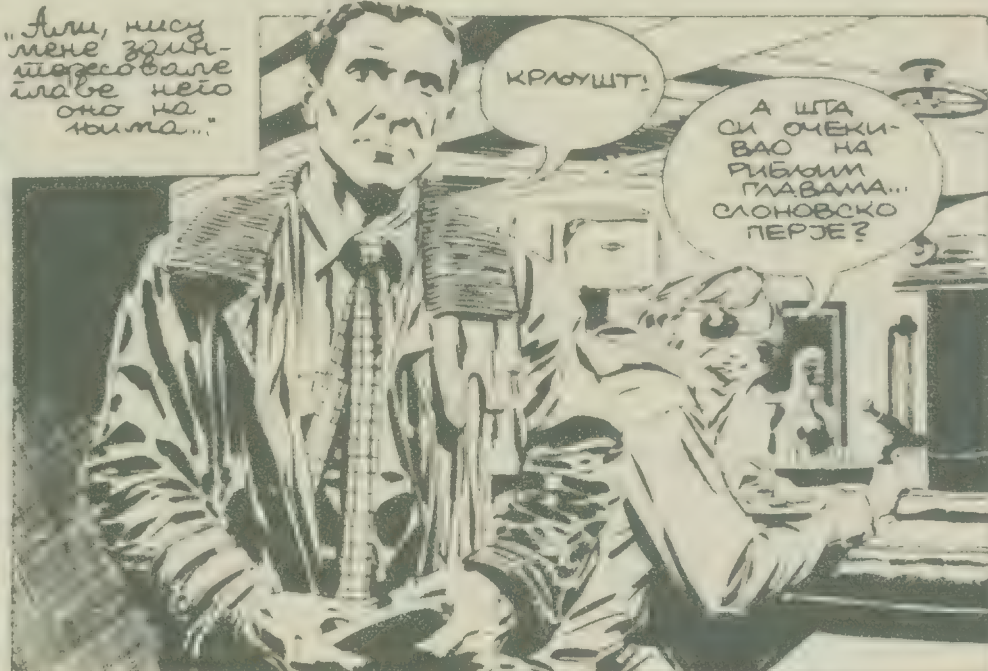
Џ. Ф. СВИЂАШ МИ СЕ ТАКАВ КАКАВ СИ!

„Машине понекад могу да помогну.. али могу и да нанесу велики бол. Моја ЕСПЕР, на пример... Провео сам читаво вече проучавајући, у три димензије, свежањ фотографија који сам нашао у Леоновом хотелу. Открио сам у ормару хаљину са шљокицама... А Леон и Рој Бети нису типови који би то носили...

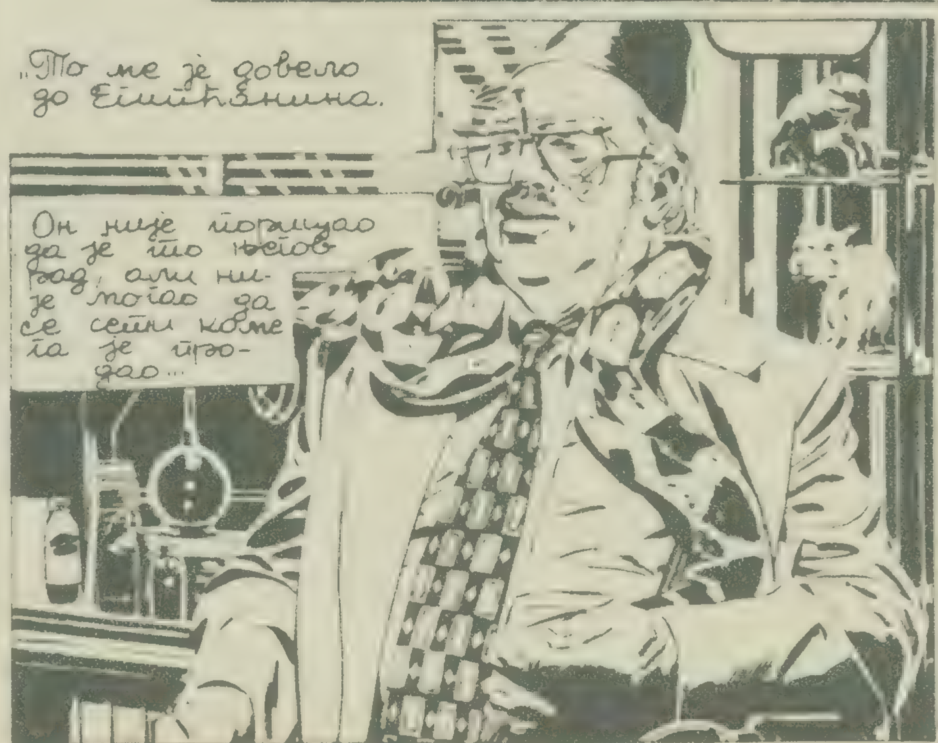
3

Не знам зашто репликанти скупљају фотографије. Вероватно, као што каже Тајрел, желе да имају сећања. Можда је у тим сликама било нешто што ја нисам могао да осетим. Можда је то нешто постојало и на фотографији коју је Рејчел оставила код мене, или у чињеници да је на полеђини број телефона. Али, то ми није помогло у откривању и „пензионисању"...

Док сам у бару чекао наручено јело...
РИБЉЕ ГЛАВЕ!
ХЕЈ! ДАЉЕ ОД МОЈЕ ВЕЧЕРЕ!

„Али, нису мене заинтересовале главе него оно на њима..."
КРЉУШТ!
А ШТА СИ ОЧЕКИВАО НА РИБЉИМ ГЛАВАМА... СЛОНОВСКО ПЕРЈЕ?

„Можда су ме Леонове фотографије одвеле у ћорсокак, али ја сам имао и оне неидентификоване комадиће које сам нашао на поду његове сове. Требало је сазнати шта је посреди.
И, ШТА КАЖЕШ?
А-ХА! ОДЛИЧАН РАД! ПРАВО УМЕТНИЧКО ДЕЛО! АЛИ, НИЈЕ РИБА НЕГО ЗМИЈА!

„То ме је довело до Египћанина.
Он није порицао да је то његов рад, али није могао да се сети коме га је продао...

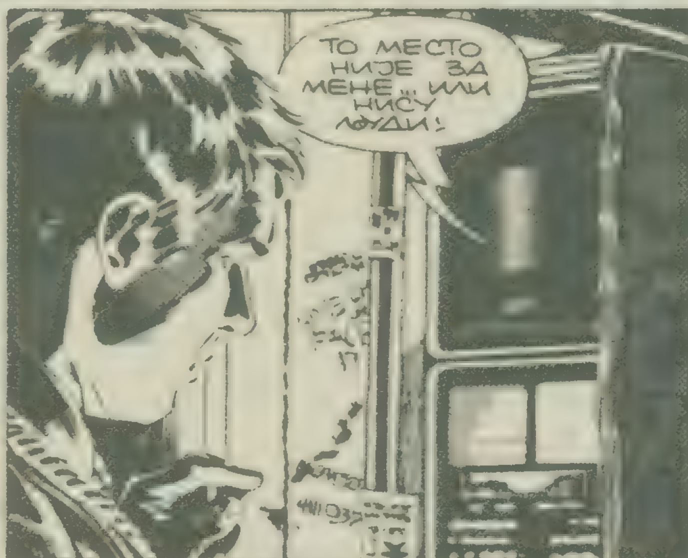

Једино ми је објаснио да су змије реквизит егзотичних плесачица у Сектору четири...

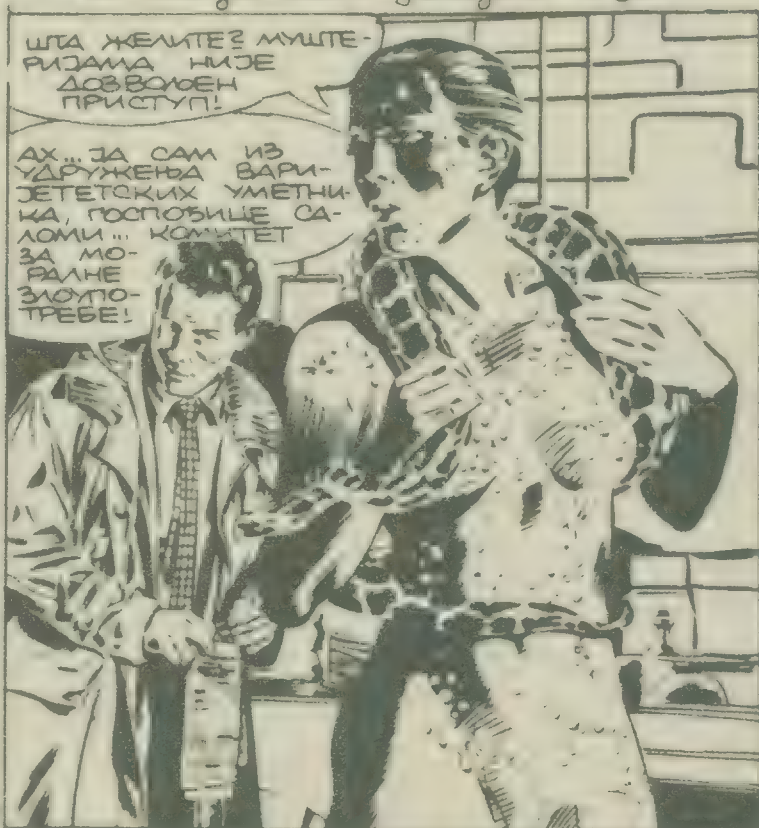

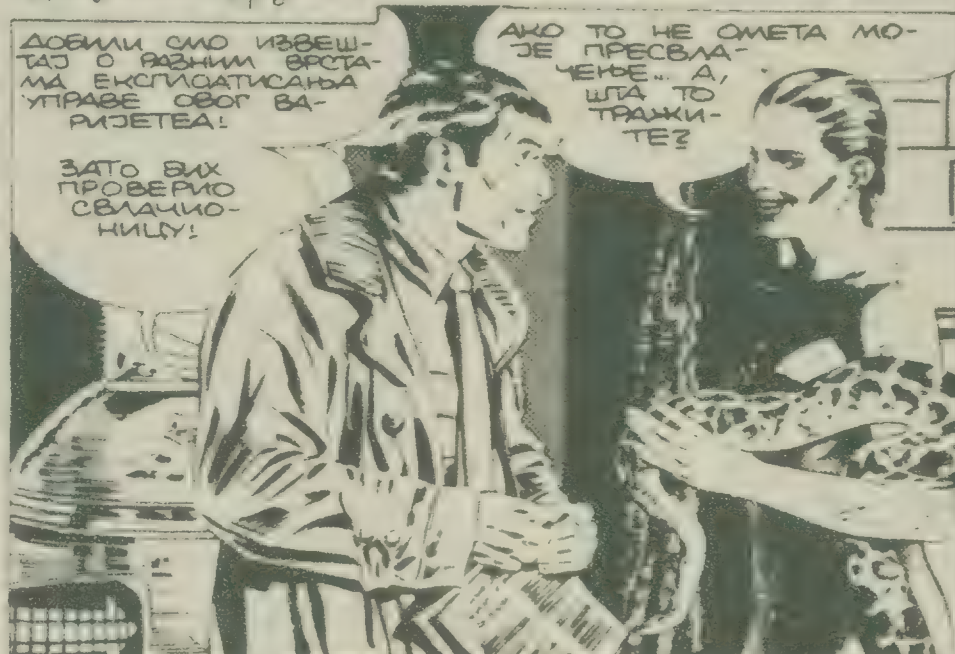

"Могао сам да зурим у празан екран или да се вратим до бара.

И тада сам угледао њу..."

Била је крупна као и Зора, један од репликаната које сам гледао на снимцима код Брајанта. Других сличности није било, тада...

По томе је још мање личила на репликанта. Моја Естер ће морати да упореди све шљокице са оним са Леонове фотографије.

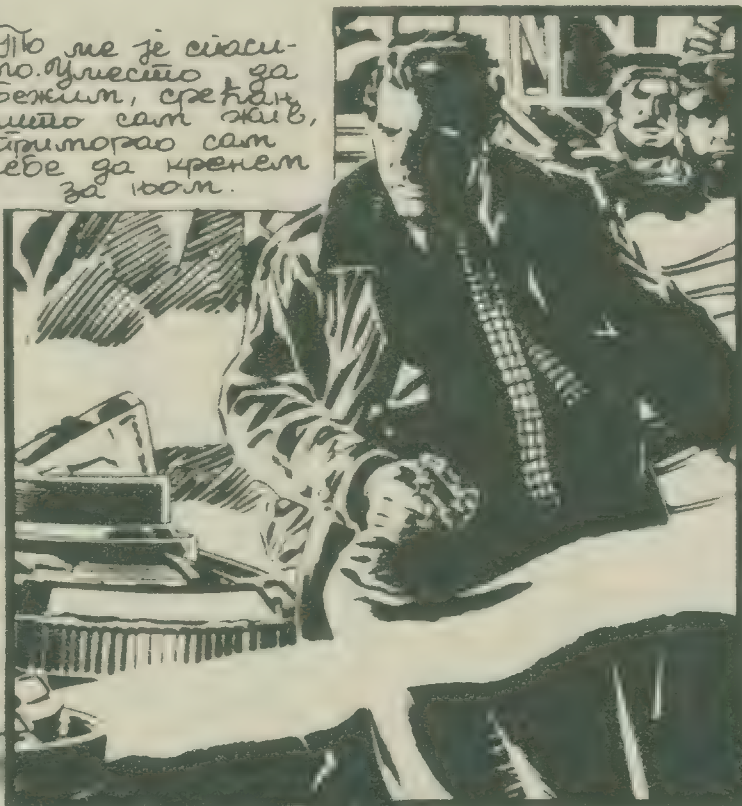

Али, тада...

Била је то Зора са новом бојом косе и другим променама...

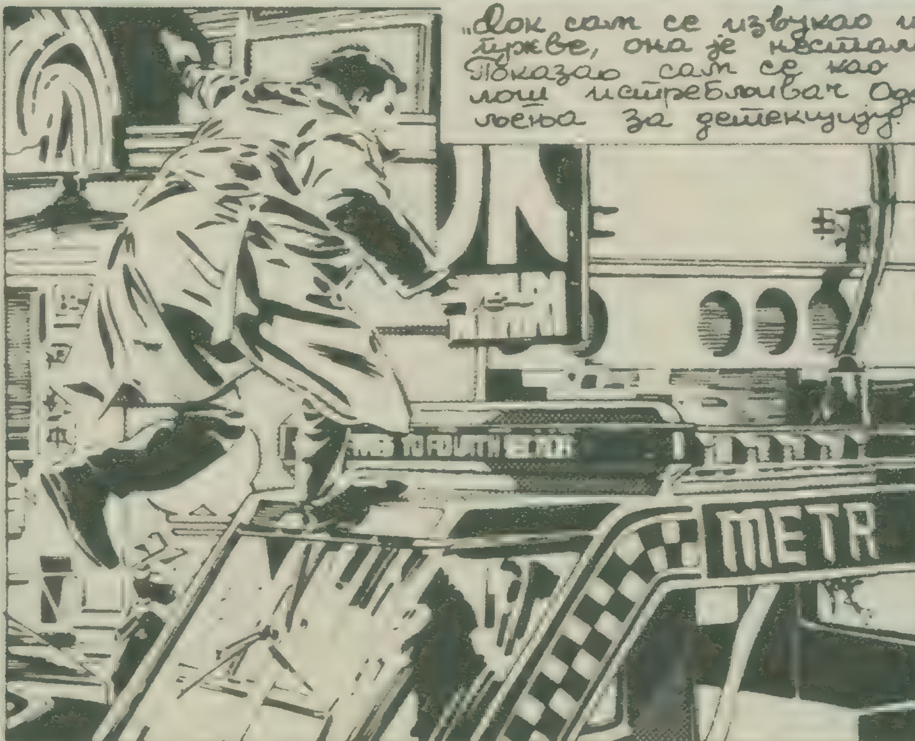

Било јој је важније да се изгуби, пре но што бука неког привуче, него да ме докрајчи.

То ме је спасило. Уместо да бежим, срећан што сам жив, приморао сам себе да кренем за њом.

Због кише и гужве на улици, није могла далеко да одмакне.
А можда и јесте. Са НЕКСУСОМ ШЕСТ се то никад не зна!"

СКЛОНИТЕ СЕ! СКЛОНИ-ТЕ СЕ!
СТАНИ, ЗОРА, ИЛИ ЋЕШ УМРЕТИ!

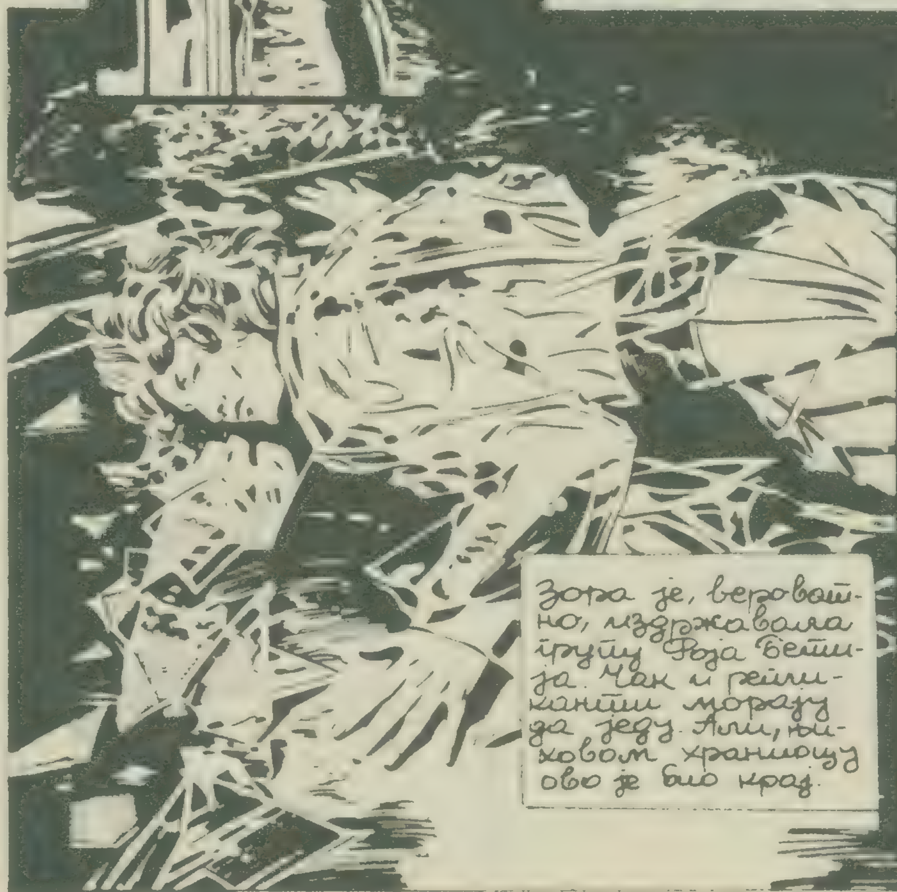

„Док сам се извукао из гужве, она је нестала. Показао сам се као лош истребљивач Одељења за детекцију.
METR

Ускочио сам у аутобус. Зору сам угледао на улазу у подземни пролаз...

БУУУМ!

Погодио сам је!

Али, захваљујући Тајреловој врхунској вештини, она је наставила да трчи, а ја да пуцам. И тада је пролетела кроз излог...

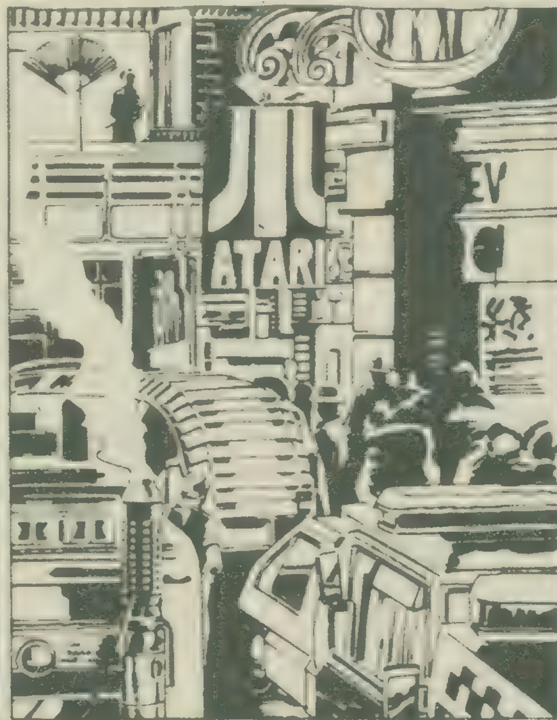

„И када су стигли полицајци, нисам се боље осећао.. Поготово када сам угледао ко је посматрао читаву ту сцену."

РЕЈЧЕЛ!?

„Брзо се изгубила у гомили, а ја сам кренуо за њом...
ATARI

„...и открио да Рејчел није била једини сведок мог ноћног рада."
ХЕЈ! ШТА?!

МОЈЕ СЛИКЕ! ПРАТИО СИ ЗОРУ ПО МОЈИМ СЛИКАМА? ЗАР НИСИ?

КОЛИКО САМ СТАР, ИСТРЕБЉИВАЧУ? КОЛИКО ЋУ ЈОШ ДА ЖИВИМ?
Ч-ЧЕТИРИ... ЧЕТИРИ ГОДИНЕ!

ДУЖЕ НЕГО ТИ!
„Рука ми је била близу дршке пиштоља.

Био сам брз, али не довољно...

БОЛНО ЈЕ ЖИВЕТИ У СТРАХУ, ЗАР НЕ?

ТАКО ЈЕ ТО БИТИ ПОТЧИЊЕНИ! БУДУЋНОСТИ НЕМА! ТИ ПУЗИШ, ЧЕКАШ...

РЕПРОДУКЦИЈА, СИГУРНОСТ... ЈЕДНОСТАВНЕ СТВАРИ... А НЕ МОЖЕШ ИХ ИСПУНИТИ! ИМА МНОГО ПРОПУСТА КОД НЕКСУСА ШЕСТ!

НЕМА НИЧЕГ ГОРЕГ НЕГО КАД СИ НЕМОЋАН!

ТАМП!

С... СЛАЖЕМ СЕ...

ПРЕКАСНО... ТВОЈА ГРЕШКА!

Крупне шаке су се склопиле око мог врата...

Међутим...

Није рекла зашто је то урадила. Нисам је ни питао.

Извесно време смо ходали у тиши-ни, а онда ми је нешто пало на ум...

САМО ЈЕДНА СТВАР МОЖЕ САД ДА МИ ПОМОГНЕ!

ЖЕСТОКО ПИЋЕ! САЧЕКАЈ ОВДЕ, ДА КУПИМ НЕШТО!

...Али, нашао сам на Гафа.

Рејчел је била негде у гомили. Надао сам се да је Гаф није приметио. Али, нисам био сигуран.

Чинило се да му је једино стало да ме дотера до Брајанта.

ЗДРАВО, ДЕКАРДЕ! ИЗГЛЕДАШ ЛОШЕ, ГОТОВО КАО ЖЕН-КА КОЖАРЦА КОЈУ СИ СРЕДИО!

ЗВАЛИ СУ ТЕ ЗБОГ ОНОГ ЛЕОНА?

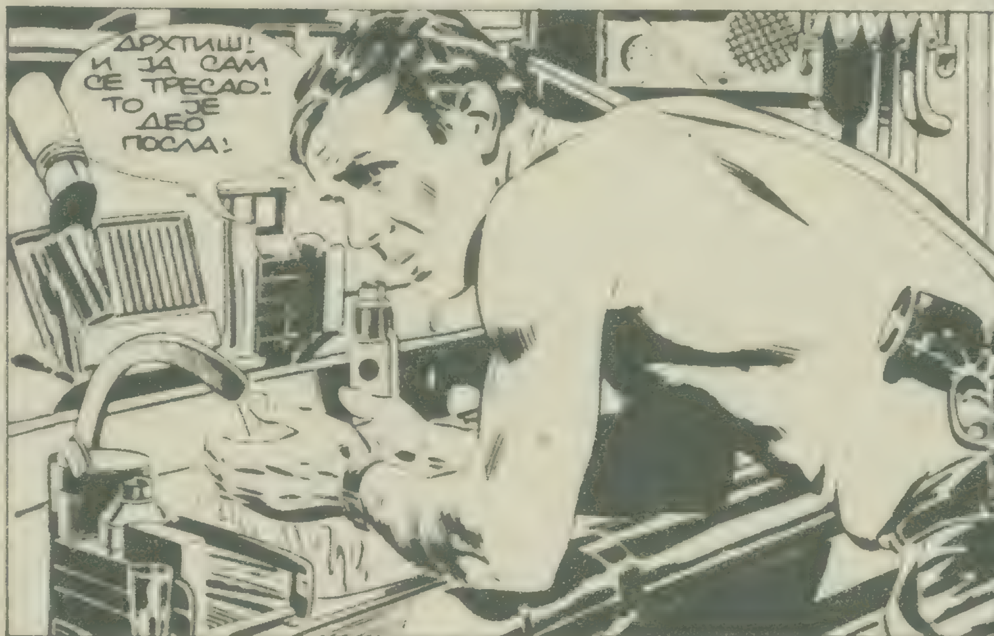
ДА! ДВА ЗА ЈЕДНУ НОЋ! ОД ОВОГ, ГАФЕ, МОЖЕШ ДА УЧИШ... ОДРЕД ОД ЈЕДНОГ ЧОВЕКА!

НЕЋЕШ КУЋИ? ПРЕОСТАЛА СУ ЈОШ ТРИ РЕПЛИКАНТА... ВЕРОВАТНО ЋЕШ НАСТАВИТИ ПОТРАГУ ЧИТАВУ НОЋ!

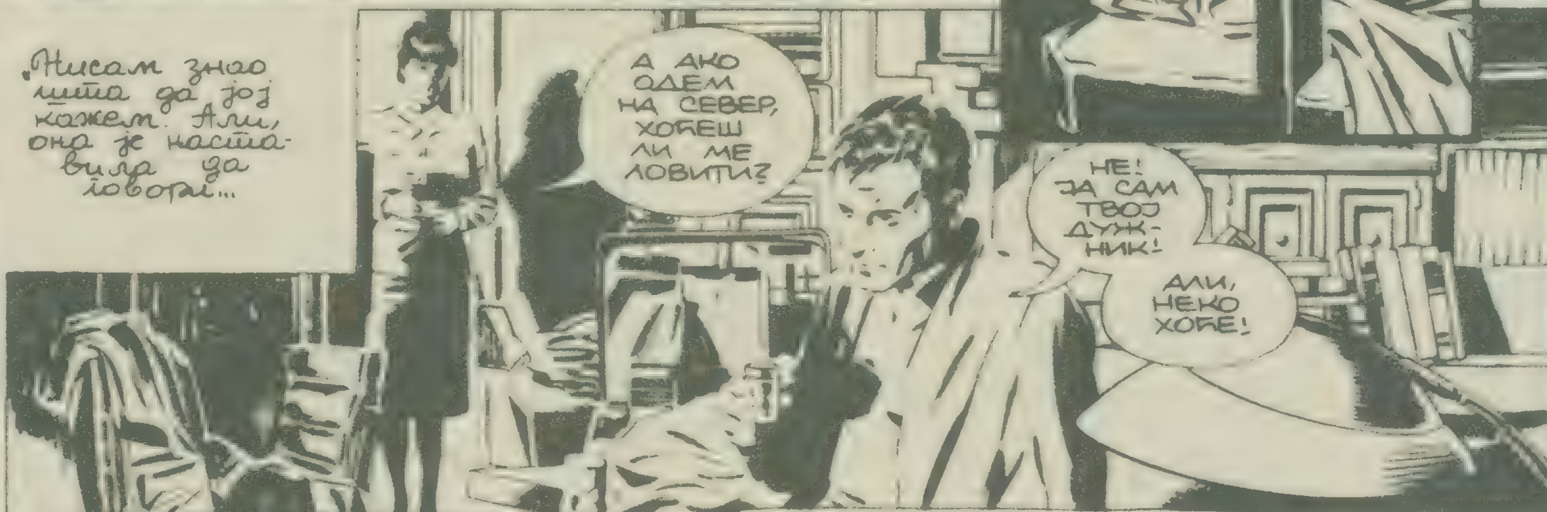
ДВА, БРА-ЈАНТЕ! ДВА СУ ПРЕОСТАЛА! А ТИ СИ РЕКАО ТРИ!

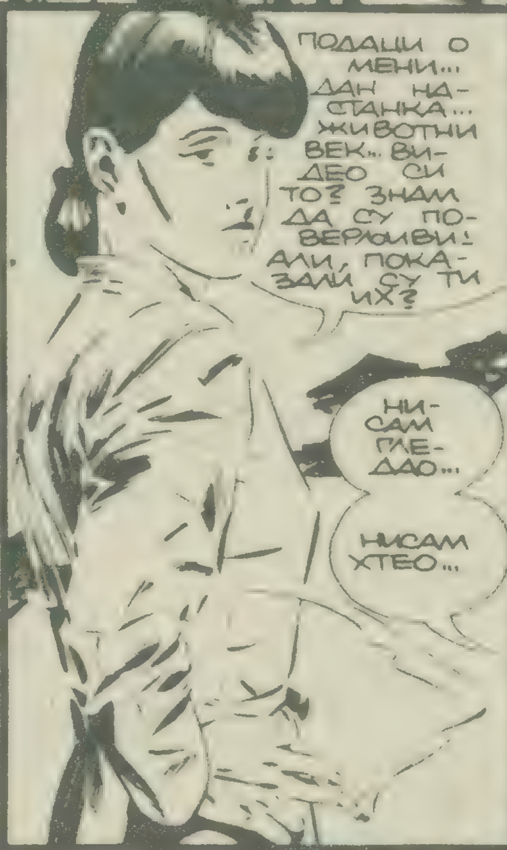
ТАЧНО! МАЛИ СЛАТКИ КОЖА-РАЦ КОГА СИ ИСПИТИВАО КОД ТАЈРЕЛА ЈЕ НЕСТАО! ТРИ, ДЕКАРДЕ!

ПОПИЈ НЕШТО И ЗА МЕНЕ, ДРУГАР! ХАЈД'МО, ГАФ!

„У стану сам покушао да средим повреде. Рејчел је узела пиће. Чуо сам звекет леда у њеној чаши."
ДРХТИШ! И ЈА САМ СЕ ТРЕСАО! ТО ЈЕ ДЕО ПОСЛА!

ЈА НИСАМ У ТОМ ПОСЛУ!
ЈА САМ ТА КОЈУ ЛОВИШ!

„Нисам знао шта да јој кажем. Али, она је наставила да говори...
А АКО ОДЕМ НА СЕВЕР, ХОЋЕШ ЛИ МЕ ЛОВИТИ?
НЕ! ЈА САМ ТВОЈ ДУЖНИК!
АЛИ, НЕКО ХОЋЕ!

ПОДАЦИ О МЕНИ... ДАН НАСТАНКА... ЖИВОТНИ ВЕК... ВИДЕО СИ ТО? ЗНАМ ДА СУ ПОВЕРЉИВИ! АЛИ, ПОКАЗАЛИ СУ ТИ ИХ?
НИСАМ ГЛЕДАО...
НИСАМ ХТЕО...

Спустио сам се на кревет, уморан и изнемогао, као да ми је сто година..."
„Ућутали смо. Знам само да ми је узела чашу из...
...руке. Благо, нежно. А онда сам застао...

„Пробудила ме свирка клавира и дневно светло..."
ЛЕПО СВИРАШ!
НИСАМ ЗНАЛА ДА УМЕМ! СЕЋАМ СЕ ЧАСОВА, АЛИ НЕ ЗНАМ ДА ЛИ СУ БИЛИ МОЈИ ИЛИ ТАЈРЕЛОВЕ СЕСТРИЧИНЕ!
ОВЕ ФОТОГРАФИЈЕ...

ПОРОДИЦА! МОЈ ТАТА И ЈА! А ТО ЈЕ МОЈА ЖЕНА! НАПУСТИЛА МЕ ЈЕ... ОТИШЛА У СВЕМИР! ХТЕЛА ЈЕ ЛЕПШИ ЖИВОТ!
А ЗАШТО ТИ НИСИ ОТИШАО?

„На то питање нисам имао одговор...
...а сада то није било битно..."
ДЕКАРДЕ... НЕ МОГУ ДА СЕ ПОУЗДАМ У СВОЈА ОСЕЋАЊА...

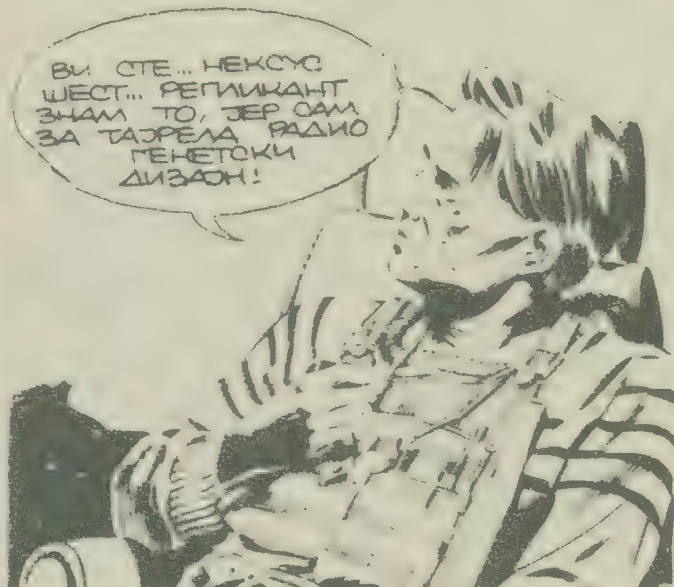

САМО ПОНАВЉАЈ ЗА МНОМ...
ПОЉУБИ МЕ!
ПОЉУБИ МЕ!
ЖЕЛИМ ТЕ!
Ж-ЖЕЛИМ ТЕ!
13

А У ДРУГОМ ДЕЛУ ГРАДА...

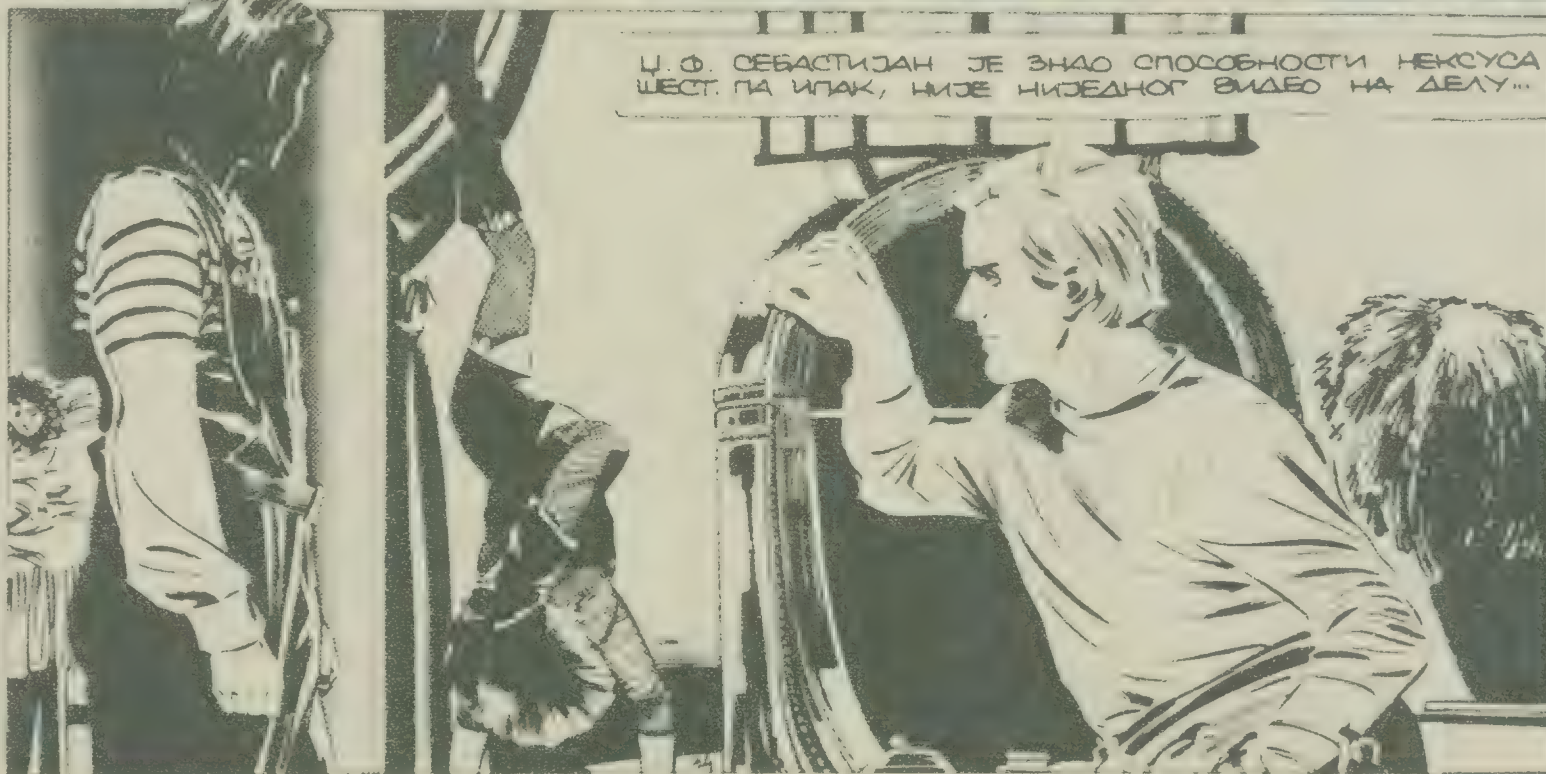

У НЕВО-ЉИ ЈЕ!

МАТ! ЖРТВОВА-НА КРАЉИ-ЦА... СЈАЈНО!

А СВЕ ЗАХВАЉУ-ЈУЋИ ТОМ ТАЈРЕЛУ! ОН ЈЕ СТВАРНО ГЕНИЈЕ!

СВЕ МУ ДУ-ГУЈЕМО, СЕБАСТИ-ЈАНЕ!

МОРАМ ДА МУ ЗАХВА-ЛИМ!

15

НОЋ ЈЕ БРЗО ПАЛА НА ГРАД КИШЕ И СУМРАКА. НИШТА НИЈЕ МОГЛО ДА ОМЕТЕ ЈУРЊАВУ СПИНЕРА...

...КАО НИ НЕУМОРНУ ВОЖЊУ ЛИФТОВА ПРЕКО МАСИВНОГ ЛИЦА ТАЈРЕЛОВЕ ПИРАМИДЕ.

ПРИЛАЗ СПРАТУ СЕДАМСТО! МАГНЕТНА ЛИЧНА КАРТА НЕ ОМОГУЋАВА ДАЉУ ВОЖЊУ!

У СЛЕДЕЋЕМ БРОЈУ: ОБРАЧУН СА АНДРОИДОМ

СУКЊА НА ПРЕКЛОП

Од тањег материјала који лепо „пада" направите модерну сукњу на преклоп. Шема сукње дата је на црт. 1. Види се да је ширина иста као две дужине d. Измерите обим струка – О, па полупречник круга r на црт. 1 узети као половину обима. Облик сукње исцртан је пуном линијом на црт. 1. Ивицу обрубите, „обендлајте", као на црт. 2. Измерите центиметром ту цик-цак ивицу, па исеците траку ширине 10-15 cm, један и по пут дужу од измерене ивице. Траку са једне стране порубите (црт. 3) а са друге наберите (црт. 4) па је са наличја зашијте по цик-цак ивици (црт. 5), тако да добијете облик као на црт. 6. Исеците затим траку широку око 5 cm и два метра дужу од обима струка О, пресавијте је по дужини и проштепајте по цртицама (црт. 7). Преврните је на лице, па на прошивени део унутрашњу страну наслоните са лица и зашијте (црт. 8), а слободну, несашивену страну преврните на наличје, подврните поруб и зашијте руком (црт. 9). На делу који ће бити преклопљен и неће се видети пробушите рупицу као за дугме (црт. 9) коју ћете обрубити бодом као на црт. 10. Сукња се облачи као на црт. 11 – кроз рупицу се провуче један крај каиша, а други се обавије око струка па се каишеви вежу на леђима. Готова сукња види се на црт. 12.

ИСПИТИВАЊЕ ГЕНИЈА

МАЛИ МОЗАК – ВЕЛИКА ПАМЕТ

Шта је то геније? У лексикону пише да је то „ум који се по развијености налази изнад осталих, па је стога способан за несвакидашње или чак надљудске подухвате“.

Постоји и друга, јаснија дефиниција коју је дао један од генија, математичар и филозоф Мишел Серес. Он каже да се генијалност огледа на моменте, и то кроз брзо сналажење у сусрету с новим...

Многи поистовећују генијалност са интелигенцијом, што је потпуно погрешно. Најбољи доказ за то су признати генији Коперник и Фарадеј, чији је коефицијент интелигенције (IQ), био испод просечних сто јединица.

Ово, наравно, није правило. „IQ“ се код Паскала, Гетеа, Волтера и Лајбница кретао између 180 и 190.

Доказано је да велику улогу у решавању тестова којима се „IQ“ одређује играју објективне околности, као што су, тренутно здравствено стање, амбијент у којем се мерење обавља и слично.

Упркос свему овоме има људи који од „IQ“ праве религију. Такви су чланови клуба „МЕНСА“ – удружења које окупља људе са коефицијентом већим од 148 јединица. Члан овог клуба може да постане свако ко положи одговарајући тест, а на састанцима се расправља о стварима достојним „великих умова“. Треба, међутим, рећи да Бах или Њутн никако не би могли да постану чланови, јер је њихов „IQ“ био мањи од 130.

Човек, ипак, не мора да буде геније да би дошао до генијалног открића: Александар Флеминг је сасвим случајно приметио да присуство једне врсте гљивица (Penicillium notatum) убија бактерије. Тада није ни слутио да је пронашао пеницилин – један од најефикаснијих лекова савремене медицине.

Архимед је у свој познати закон „свако тело зароњено у воду истисне приближно онолико течности колико је само тешко“, открио – у кади: легавши у њу приметио је да се вода прелива преко ивице и сместа добио „визију“ свог принципа.

У неким земљама се настоји да се генији открију још у најранијем детињству. У школе су уведена најразличитија тестирања и посебна одељења за „натпросечно паметне“. Медицински је, међутим, утврђено да се генији не могу лако препознати. Познати су случајеви када су шестогодишњи генији већ у тринаестој губили своју „моћ“. Питање је и да ли би велики умови који су мењали свет икада дошли до својих открића да су одмалена били „усмеравани“.

Пре отприлике две године скенером су испитани мозгови неких познатих математичара. Резултат је био парадоксалан: „интелигентна зона“ је била много мања од „неинтелигентне“, док је код „обичних“ људи било обрнуто.

Судећи по овом опиту, испада да велике главе имају мале мозгове!

М. П. П.

Илустровао Димитрије Костић

ИСТОРИЈА ОБИЧНИХ СТВАРИ

СУПА ЈЕ ГОТОВА!

МАЛО ЈЕ ОНИХ КОЈИ ОВЕ РЕЧИ НЕ ДОЧЕКУЈУ СА ЗАДОВОЉСТВОМ. ОВДЕ СЕ МОЖЕ ПРОЧИТАТИ ЗАШТО ЈЕ ЈЕДНО ТАКО ЈЕДНОСТАВНО ЈЕЛО ЗАГОСПОДАРИЛО ТРПЕЗАМА

На белом чистом столњаку чинија која се пуши ширећи около опојне мирисе. Готово да нема човека чији апетит није порастао кад угледа овакав призор.

Супа има разних: рибљих, млечних, кашастих, од печурака, поврћа, меса... Да бисмо набројали све врсте и називе супа новински ступци су претесни.

У једној од најстаријих куварских књига, написаној у Кини пре 4.700 година, помиње се неколико супа. Једна од њих спремана је од голубијих јаја и звала се „Златни месеци у сребрном мору". У старом Египту прва супа је скувана још у време древног царства, око три хиљаде година пре нове ере. Скувао ју је од кокошке украдене фараону Снофу, његов кочијаш Менес. Затечен док је кусао чудно вариво окован је ланцима и са све лонцем приведен господару. Брзо би нечасни био кажњен да фараон осетивши привлачне мирисе из лонца није рекао:

– Дајте да пробам!

Чим је окусио, био је тако задовољан новом храном и одмах је наредио да грешника ослободе и прогласио га главним куваром царске кухиње. Ова прича о Менесу записана је на зиду храма Озириса у Мемфису.

У старој Грчкој, у време олимпијских игара, сваки такмичар је приносио као жртву Зевсу козу или теле. Животиње су ритуално клали а затим кували месо у огромном казану. Атлете су уочи такмичења испијале ту чорбу да окрепе снагу.

Француским краљевима давали су ујутро окрепљујућу чорбицу од бикових репова.

Сваки народ има своју омиљену супу. Чувени су украјински боршч, руски шчи, кавкаски народи обожавају харио, Шпанци гаспачо и пучеро, Американци парадајз супу, Кинези и Вијетнамци супу од птичијих гнезда, нарочито ластавичијих... У средњој Азији воле шурпу-овчетину барену с домаћим резанцима, у Баварској супу од грашка.

Супе се најчешће праве с јајима којима се додаје месо, кости, риба, печурке... Кува се на слабој ватри да би кључала на само једној страни лонца. Тако се масноћа скупља на супротној страни и може лако да се скине да супа не би била сувише мрсна.

Укусне су и вегетаријанске супе од поврћа и брашна. Ако немате времена да кувате супу по свим правилима, можете је спремити из конзерве или кесице. Прве конзервисане супе направили су Енглези почетком прошлог века, а индустријско конзервирање супе започето је у Сједињеним Америчким Државама 1847. године. Сада се тамо годишње прода више од три милијарде лименки супе. У Русији се прва супа у конзерви појавила за време рата 1812. године када се отац Ане Керн – баш оне Пушкинове – Петар Полторацкиј определио за прављење чорбе у конзервама намењене руској војсци. Овај, за оно време необичан производ, никад није стигао онима којима је намењен: заробили су га Наполеонови војници.

Супа није само најлакше, боље рећи јело које се најлакше вари, већ је и освежавајуће и окрепљујуће; човеку даје свежину и добро расположење.

Чувени италијански композитор Ђузепе Верди, додуше у шали, признао је да је често црпео надахнуће из шоље вреле пилеће чорбе.

Пошто је припремљена од различитих биљних и животињских састојака, супа има велику хранљиву вредност: велики је извор беланчевина, масти, угљених хидрата, витамина и минерала. Многи народи, одвајкада, верују да је супа најјевтинији лек. У Јапану породиљу, кад на свет донесе дете, прво послуже супом од морског растиња. Народи Средоземља и северне Африке верују да супа од белог лука спречава многе болести. У Кореји се сматра да чорба од змијског меса лечи од потреса и неспокојства и омогућава дуг живот.

Веровање у лековито дејство супе народна медицина није случајно прихватила. Савремена наука такође тврди да ова храна веома користи здрављу. Доктор Мервин Сакнер, директор здравствене службе Медицинског центра у Мајамију указује да топла пилећа супа зачињена белим луком и бибером најбрже лечи кијавицу.

У народу се одавно верује да супа спречава појаву рака желуца. То је потврдио јапански доктор Такеши Хиројама из Националног научноистраживачког института за рак у Токију. Он је пуних седамнаест година испитивао око 265 хиљада људи и закључио да се вероватноћа појаве рака желуца веома смањује ако се редовно једе „мизосупа" – супа од сојине каше и зелениша. Испитивање око шездесет хиљада људи у САД показало је да се мање жале на здравље они који редовно једу супу. Научници Пенсилванског универзитета утврдили су да гојазни људи, ако редовно и упорно бар четири или више пута недељно једу супу, губе око двадесет одсто сувишне тежине.

Према томе, једите супу јер је корисна. Чак и ако је не волите, не мрштите се кад из кухиње чујете:

– Супа је готова!

Д. Ч.

Илустровала Босиљка Кићевац

Сиромаси бубњем привлаче пажњу пролазника. А изводе и све друге враголије, само да би добили коју пару.

Самурај – витез или војнички племић веома се поносио својим оклопом иако је под његовим теретом и теретом остале опреме с муком успевао да изгледа достојанствено... Или се то Европљанима само чинило.

Хару-Ко снимљена за време пријема у царској палати. Сматрали су је светињом којој се није смело погледати у очи.

Призор из живота у једној јапанској кући, ремек-дело фотографске уметности оног доба. Изрази лица и покрети ових жена, једноставни и одлучни истовремено, дају овој фотографији магично свечани тон.

ФОТОГРАФИЈЕ РАВНЕ ОТКРИЋУ

Захваљујући двојици Европљана сачувано је једно целовито дело ретке историјске вредности

Путујући трговац је изложио своју робу насред улице. Необично је само то што је ова фотографија стара стотинак година. Као и све друге, обојили су је професионални сликари, по идеји аутора Феликса Беата.

У Токију је, 1863, под именом ЕДО отворена прва фото-лабораторија у Јапану. Њен оснивач, Венецијанац Феликс Беато, иначе натурализовани Енглез, већ је био познат и као први војни фото-репортер у историји, сведок опијумског и кримског рата, који је ондашњем свету из новог угла указао на окрутност колонијалне политике, бесмисленост и ужас оружаних сукоба.

У Јапану он жели да заборави призоре смрти – одмара се и лирски је расположен. Из ЕДО лабораторије излазе портрети углађене господе, призори из свакодневног живота, пејзажи као исцртани воденим бојама... Његове слике, из којих зрачи поетичност Истока, у Европи су изазвале чуђење и оправдану радозналост. Био је то, у ствари, позив за откривање земље, у оно време обавијене велом тајне. Ништа необично, од свих лука у ондашњем Јапану једино је Нагасаки био отворен према свету. А приступ су имали само трговци из Кине и Холандије.

Беато коначно доноси целовитију слику једне непознате стварности – кроз фотографије, и то у боји, што је такође занимљиво. Кажу да се оне црно-беле Јапанцима нису баш много допале, па се послужио триком: обојио их је уз помоћ правих сликара и тако, спонтано, лансирао нову фотографску технику која се у Јапану одомаћила.

Беата је после смрти на овом послу заменио Аустријанац Штилфрид. Захваљујући разлици у интересовању за детаље, између њих двојице, фотографија је у Јапану постала сведок живота и начин да се земља отвори свету.

Да би све било још успешније, недостајало је „перо" – неко ко ће све да пропрати текстом. На овом задатку прославио се француски поморски официр Жилијен Виод, познатији као Пјер Лоти. Име овог писца налази се међу бесмртницима, како Французи називају своје академике.

Боравећи у Јапану Пјер Лоти је највише времена проводио у околини пристаништа Јокохаме у Токијском заливу. Ту је осетио дух Јапана и његових људи и, како сам каже, постао Јапанац по сопственом избору.

Лоти је знао да је самурајски Јапан на издисају и зато се потрудио да забележи сваки детаљ с пријема у царској резиденцији, 1872. кад је упознао и Њено величанство Хару-Ко. „Нежна је и чудесно лепа", пише он, „али и толико хладна да те изгледом не очарава него хипнотише. Према њој се опходе као да је богиња. У ствари, одмалена је идол у који се не сме ни погледати, јер би то било светогрђе..."

* * *

Ове лепе, значајне и занимљиве фотографије из албума Феликса Беата, сада власништво Географског друштва Француске, употпуњене текстовима Пјера Лотија, оставиле су снажан утисак на Европљане за које је ова земља, крајем прошлог века, засигурно била једна далека непозната планета.

Оне и у овом тренутку нису ништа мање занимљиве и необичне.

Диего Варагић

ХИТ

РЕКОРДИ

ЛИПЕ ЦВАТУ, СВЕ ЈЕ НОВО!

Мада су их многи отписали, поготово кад је Жељко Бебек отишао у солисте, Бијело дугме се показало јаче и тиражније него икада у својој једанаестогодишњој историји. Прва плоча са Тифом у улози певача, названа „Бијело дугме", упркос свих лоших рецензија, продата је у 350.000 примерака (за сада!) а њихова управо завршена турнеја најпосећенија је откако група даје концерте. Само у Београду, Загребу и Сарајеву продато је око 48.000 улазница и инкасирано преко милијарду и шест стотина милиона старих динара!

ИСКРЕНО: TEARS FOR FEARS

НА ДУГЕ СТАЗЕ

Последњих недеља највећи европски музички удар извршили су чланови енглеског тандема Tears For Fears: после хита „Гласно" (Shout) уследио је неочекивано успешан албум „Песме из велике столице" (Songs From The Big Chair). О томе, у један глас, причају Курт и Роланд.

Радили смо песме доста дуго, у студију чак осам месеци. До сада смо имали осам сингл плоча и један примећен албум (The Hurting), али смо били савршено свесни да смо на почетку. Једино смо знали да имамо пара за студио, што практично значи – ради док не поверујеш да је добро. Тако смо и поступили Прво смо схватили да је неопходно удаљавање од електронике – не да је у потпуности запоставимо, али да више свирамо. Тако смо дошли до природнијег и чвршћег звука уз праву групу пратећих музичара. Успех плоче потврђује исправност тог нашег избора. Успели смо да се променимо, а то је најтеже кад једном осетиш сласт славе

Наше прве песме су биле промашаји. Од осам синглова само су три хита у правом смислу. Имати хит није лоше, значи да неког занима то што радиш. Тужно је ако се трудиш и то свет оставља равнодушним.

Ми се не експонирамо превише преко видеа. Тиме некако штитимо своју приватност, а истовремено не желимо да „потрошимо" на брзину позиције које имамо. Нисмо Стоунси, нисмо ни фаце због којих би неко вриштао на улици. Ми не желимо да смо популарни као Уем три године. Срећнији бисмо били са каријером на дуже стазе обележеном музиком која ће остати и после нас.

МОЈЕ ТАЈНЕ: ТИНА ТАРНЕР

ЗАШТО ИЗГЛЕДАМ МЛАДОЛИКО?

– Мало ко би ми дао 47 година. Завидљивци тврде да мењам крв два пута годишње и да је моја тајна у томе. Потпуно нетачно! Ја то постижем захваљујући равнотежи свести и тела Водим уредан живот и радим оно што волим. Зато сам срећна весела и увек оптимиста

ИЗЈАВА НЕДЕЉЕ

– Учим и у 35. години живота. Тога се не стидим. Сматрам да је часна обавеза музичара да је све бољи на инструменту који је одабрао.
Марк Нофлер

СВАКА СЛИКА ПРИЧА

НЕПОЖЕЉНИ ЛЕНИ

Група Моторхед (Motorhead) никад није важила за превише мирну и фину. Напротив, од почетка су имали проблема са својим понашањем и настојањем да „запање свет". Зато није чудно што им је најзначајнији амерички кабловски ТВ програм (MTV) забранио спот за песму „Убијен смрћу" (Killed By The Death). Леми и остали из групе дошли су на идеју да визуелизују свој хит са разним начинима „ликвидирања". То је било толико уверљиво да је свет с оне стране Атлантика остао, једноставно, запањен. На овој слици видите једну сцену из спорног спота: Леми на електричној столици.

НОЋИ МЕДИТЕРАНСКОГ РОКА

Почетком марта Бајага и „Инструктори" су, као представници ЈРТ, учествовали на смотри „Ноћи медитеранског рока" у француском граду Тулузу. Поред њих, младим Тулужанима представиле су се и групе „Compania Electrica Dharma" из Каталоније, „GNR" из Португалије, „Litciba" из Италије, „Dereibos Arias" из Шпаније, „Cafè Noir" из Тулуза и „Carte de Sejour" који су такође представљали Француску иако су групу сачињавали Алжирци. Концерт је директно преносио III канал француске телевизије. Почео је у 1.30 по поноћи и трајао до 5 ујутро. Снимак концерта је откупило 70 земаља, међу којима и наша. Пошто су групе наступале по абецедном реду (по иницијалу земље из које су дошле), Бајага и „Инструктори" су изашли последњи: око 4 ујутро.– Свирали смо на феноменалном оз-

вучењу у једној спортској хали величине београдског „Пионира" – каже Бајага – и одлично смо прошли. Публика нас је три пута звала на бис и певала је „Берлин" заједно са нама. Интересантно је да ниједна група осим нас није имала бис. Одлично су прошли и момци из групе „Carte de Sejour" који свирају згодну мешавину алжирске народне музике и рокенрола. После концерта и новине су се заинтересовале за нас, тако да смо дали интервју листовима: „Monde", „Actuel", и „Best". Вођени су разговори да у Паризу снимимо шоу за француску телевизију, али то још није сигурно.

ОВО НИСТЕ ЗНАЛИ

РЕКЛАМА

У једном познатом музичком часопису 1970. године појавио се овакав оглас: „Ми нисмо само визуелно најбољи, врло енергични, оригинални и гласни већ талентовани, доброг изгледа, укуса, срцеломци, спремни да сваког узбудимо, залудимо и докажемо да смо најжешћа лондонска рок група. Такође, ми смо сјајни другари, љубазни према обожаваоцима и нашим рођацима, предусретљиви према другим саставима, али изнад свега смо бриљантни, рођене звезде и ми смо у свему искрени. Опет смо спремни за вас. Зато, обожаваоци, диско куће, диск-џокеји, ловци на таленте, финансијери, менаџери и красне цуре... пожурите Ајрон Мејдн (Iron Maiden) вам стоје на располагању".

Тада их је мало ко озбиљно схватао. Данас имају 48 златних и платинастих плоча у 16 земаља света.

БИЈЕЛО ДУГМЕ

„ЛОПУЖЕ КОЈЕ НИСУ УХВАТИЛИ"

– У самосталном ауторском издању новинара Душана Весића. Као пасионирани „дугмофил", аутор пуних 11 година истражује све аспекте рада Бијелог дугмета, прикупља необјављене фотографије, разговара са непосредним актерима и сведоцима, бележи све људске и пословне моменте и пажљиво слаже мозаик који се сада први пут у целости објављује. Од ствари које се у књизи ексклузивно појављују читаоца ће свакако највише занимати Бреговићеве успомене са пута по свету, начин на који настају његове песме, поглавље у којем се разматра Бебеков одлазак и евентуални повратак у бенд, фотографије сваког члана од рођења до Бијелог дугмета, сведочанства иза сцене кључних концерата и великих криза, истине о свим пороцима и врлинама, исповести остављених девојака – уз критичке приказе и све стихове песама Бијелог дугмета. Наручите поузећем, по цени од 500 динара, на адресу: **Душан Весић, Поручника Спасића и Машере 98, 11132 Београд.**

СВЕ ПЛОЧЕ

SAXON

„Saxon" (Carrere, 1978)
„Wheels Of Steel" (Carrere, 1980)
„Strong Arm Of The Law" (Carrere, 1980)
„Denim and Leather" (Carrere, 1981)
„The Eagle Has Landed" (Carrere, 1982)
„Power And Glory" (Carrere, 1983)
„Crusader" (Carrere, 1984)
„Strong Arm Metal" (Carrere, 1984)

Група Saxon представљена је у Југославији захваљујући загребачком „Југотону"

Тимоти Бајфорд

Мила Станојевић-Бајфорд

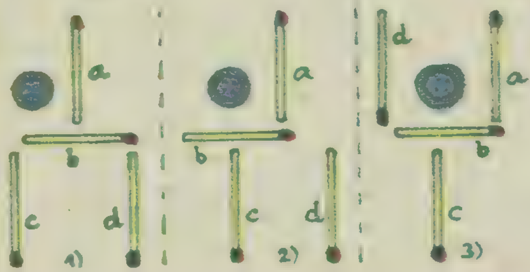
ПАС КОЈИ ЈЕ УЈЕО ПАПУ

Кад је Хенри VIII, краљ Енглеске, желео да се разведе од Катарине Арагонске, послао је лорда Вилтшајра у Рим да измоли дозволу од папе. Кад су га пустили у папине одаје лорд је клекнуо да би пољубио папину ногу. Његова светост папа је љубазно испружио ногу напред не би ли лорду олакшао настојање. Али, кокер шпанијел није овај гест правилно разумео. Мислећи да његова светост жели да шутне вољеног господара, бесно је насрнуо и угризао папу за палац. Ово је изазвало такав дар-мар, да је лорд Вилтшајр морао одмах да напусти Рим и с Папом о разводу краља Хенрија није проговорио ни речи. Да би ипак добио развод, Хенри је морао да изађе из Католичке, а оснује Англиканску цркву.

Да није било овог верног пса, историја би вероватно имала други ток!

ПИТАМО ДАНАС – ОДГОВАРАМО СУТРА

Ево нашег одговора како да ставите отпадак на лопатицу, а да померите само две шибице. Прво померите шибицу Б улево, онда ставите шибицу Д на шибицу Б. Као што видите на цртежу, сад се отпадак налази на лопатици.

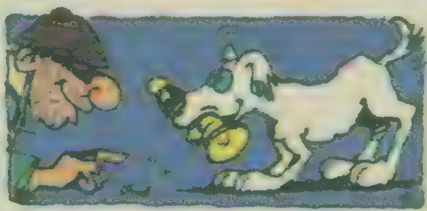

А сад, један задатак који можете да решите кад добијете следећи џепарац.

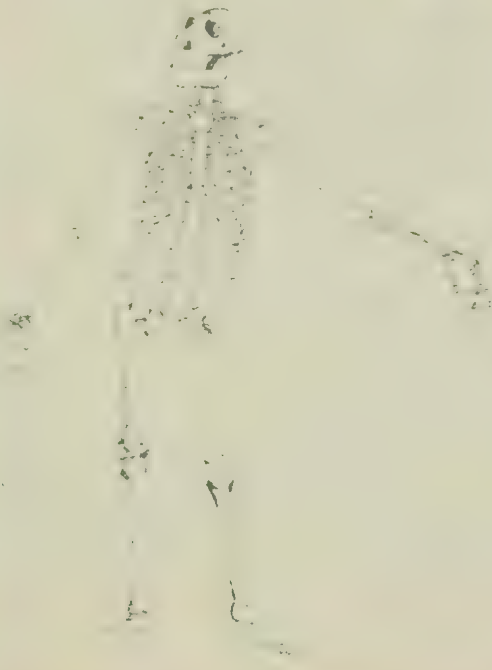
Поређајте у четири реда, један испред другог, по четири динара, стављајући наизменично писмо-глава (као на цртежу 1). Ваш задатак је да разместите динаре (као на цртежу 2) – при чему смете да подигнете **само два** новчића.

ОДГОЈ КУЧЕТА

Провео сам шест месеци обучавајући пса да буде добар пас-чувар, да буде одговоран и кад затреба немилосрдан. А онда је моја жена почела да га учи да носи новине и њену корпу за пијацу. И шта се десило? Први пут кад су нам упали провалници, животиња је отишла у спаваћу собу и лоповима придржавала лампу.

УПОЗНАЈТЕ СЕ С ЛУСИ

Луси је најстарији хоминид, човек предак који се усправио на две ноге. То је скелет стар 3,000,000 година, нађен у Етиопији 1974. године. Име Луси добила је по песми Битлса „Луси на небу са дијамантима" (Lucy in the sky with diamonds) која се чула са магнетофона у часу кад су је археолози нашли. Да је Луси женско установљено је по облику карлице. Да је била двоножац доказује облик костију њених ногу. Њени зуби наводе на закључак да је имала око 20 година кад је умрла.

Шта Луси може да нам каже о својим савременицима и прецима човека? Пре 3,000.000 година човек није био виши од 120–150 cm, а тежак само од 25 до 55 kg. Тело му је било јако и снажно, али у поређењу с телом, глава му је била врло мала и још не много налик на човечју.

Најважнији закључак је да се људско тело развило много раније него људски мозак.

Р Д приказује

БУДИТЕ УМЕТНИК

Кад направите велико спремање своје собе, сигурно скупите мноштво непотребних ситница с којима не знате шта ћете. Уместо да их баците, будите креативни и направите нешто овако. На један лист картона излепите ситнице као што су шрафови, дугмићи, шнале, комадићи материјала и вуне, зрнце шибице, зубац чешља, делове поквареног аутомобилчића итд. у облику коња, предела или просто неке апстрактне визије. И сами ћете се изненадити колико има разних могућности да се направи занимљива слика. Остаје вам само да се потпишете као аутор.

КРВОЛОЧНА ПОРОДИЦА БЕНДЕР

У 19. веку хиљаде људи се из Европе селило у Америку у потрази за срећом. То се мислило и за породицу Бендер која је дошла из Немачке. У једном малом месту у Канзасу, ови дошљаци који су једва натуцали енглески, отворили су бакалницу и поред ње крчму намењену путницима-намерницима. На изглед све што су имали било је поштено стечено радом, али истина коју су вешто скривали била је сасвим другачија. Мештани су сасвим добро пролазили, додуше, понеко би се пожалио на неукусну храну госпође Бендер. Међутим, непознати путници с дебелим буђеларом, који би се затекли за њиховом трпезом, добијали би ударац маторог Бендера у потиљак отпозади. Да би били сигурни да је незнанац мртав скроз-наскроз, лепотица Кејт, Бендерова ћерка, би му пререзала гркљан ножем. Затим би се цела породица потрудила да леш смести у рупу коју су ископали испод куће!

Ово су спроводили све док једнога дана на њихова врата није покуцао др Јорк. И њега је снашла тужна судбина, али о његовом нестанку много се говорило. Његов брат се зарекао да ће пронаћи и казнити убице. Да ли им се стварно осветио, не знамо, јер постоје две приче о томе како је завршила породица Бендер. По једној, брат др Јорка је с групом добровољаца, опколио Бендерове, поубијао их и онда побацао у живи песак. Овој причи говори у прилог то што лешеви никад нису нађени.

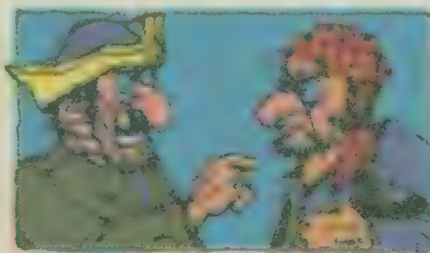
По другој, Бендерови су успели да побегну и заметну траг, да их више нико никад не нађе.

Тако је породица Бендер ушла у криминалистичку историју Дивљег запада.

ЧИТАЛИЦА

Да ли сте знали да су гусари веровали да бушење ушију и ношење минђуша ... човеку вид?

РЕКЛИ СУ... О ГУСАРИМА (ПИРАТИМА)

ШПРАХБРОКХАУС: Гусар: 1. морски разбојник; 2. онај који безобзирно остварује своју корист.

ЦИЦЕРОН: Pirata communis hostia omnium: Гусар је непријатељ свима; њему не треба одржати ни задану реч ни заклетву.

ЕНГЛЕСКИ ЗАКОН: (1917) Гусар је непријатељ човечанства. Ко ухвати гусаре на делу на пучини, има право да их обеси о јарбол без дугог суђења и без пресуде.'

ГЕТЕ: Рат, трговина и гусарење недељиво су тројство.

Мила и Тимоти Бајфорд

ЏОНИ КРЕЋЕ У РАТ

ЛОРИШАНИ СУ БИЛИ МИРНИ, ДОБРОЋУДНИ, ПАМЕТНИ, ТРПЕЉИВИ, А ИПАК СУ ГА БЕСКРАЈНО НЕРВИРАЛИ

РОБЕРТ ШЕКЛИ

Џони Безик је радио као пилот васионских бродова за компанију СБЦ. Прве четири планете које је обишао нису биле интересантне. Затим је кренуо на пету.

Звучник у његовом броду закрчао је и један дубок глас је рекао:

– Приближавате се планети, спустите се на њу.

– Тако је – казао је Џони. – Откуд знате мој језик?

– Компјутер директно преводи. Сада ћемо се обраћати вашем компјутеру и дати му потребне информације за спуштање брода. Надам се да немате ништа против.

– Само изволите – рекао је Џони и задовољно се осмехнуо. Био је то први контакт Земље са планетом Лорис и њеним становницима.

Безик је био мали, кривоног човек, напрасите нарави, сујетан, свађалица, неустрашив и безобзиран. Једном речју, идеалан човек за истраживање космоса, јер није свако у стању да поднесе напоре и опасности које доносе далеки непознати светови.

Лепо је имати интелигентне суседе и одржавати везу с њима али није добро ако су они супериорнији од вас, бржи, јачи, жешћи, јер у васиони је стално присутно питање: ко је на врху? Зато је Безик тек требало да открије особине планете Лорис.

На планети је могло да се дише, а било је и воде. Лоришани се физички нису разликовали од Земљана. Они су Џонију хипнозом пренели знање свог језика. Провели су га и кроз свој највећи град, Атис.

Што је више гледао, Џонијева збуњеност је расла. Лоришани су били пријатан, сталожен, маштовит и напредан народ. За последњих пет стотина година нису имали ратова. Веома развијена технологија није угрозила природну равнотежу. Сваки рад је био стваралачки јер су сви тешки послови пренети на машине.

Главни град је био огроман, имао је велелепне грађевине, ресторане, паркове, продавнице... И све је било бесплатно: храна, одећа, стан, забава. Узмеш што желиш, дајеш што ти не треба, све без новца. На Лорису не постоје банке и мењачнице, па зато нема ни закључавања: све куће су отворене.

Све ово Џони је видео за само неколико дана. Његов водич је био Хелмис, Лоришанин његових година, кога је због његове оштроумности, стрпљења, љубазности, духовитости и доброте Џони омрзнуо из дна душе.

Док је седео у својој лепо намештеној соби, закључио је да су Лоришани достигли савршенство о каквом се на Земљи само сања. Били су пуни врлина, без иједне мане. Али, то није умањивало опасност од њих. Човек са Земље не воли да њиме владају туђини, макар били савршени као Лоришани.

Убрзо му је постало јасно да су становници планете мирни људи, који не желе туђе територије, немају намеру да шире своју цивилизацију, али и довољно мудри да схвате да ако они не учине нешто са Земљом Земља ће то сигурно учинити с њима, или бар покушати.

У почетку, Џони је био убеђен да тако миран народ сигурно нема наоружање. Међутим, преварио се. Хелмис га је повео да види наоружање старе династије с Лориса. Све је било изложено у музеју, исправно и спремно да се употреби ако би било потребно. Џони је био као ошамућен кад је схватио колика је снага тог старог оружја: само један ратни васионски брод био је довољан да уништи све што би Земља послала кад би заратила.

Дани су пролазили и све је било у најбољем реду. Није било злочина, удеса... Саобраћај се одвијао савршено, без нервозе и гужве, људи су били мирни и доброћудни. Изгледало је као да су сви уметници, и то добри. Како и не би кад нико није радио за новац и није познавао онај грч који прати човека на Земљи у јурњави за зарадом.

Живот на Лорису био је сувише леп да би био стваран. Савршен, одвратно савршен. Сви су били разумни, љубазни и стрпљиви, паметни и привлачни. Прави рај, то је и Џони Безик морао да призна. Зато је било тешко схватити његово све мрачније расположење.

Пазио је на своје понашање готово две недеље. Онда је једног дана некуд пошао колима и, скрећући лево, ударио у кола која су се кретала пред њим. Оба возача су изашла да се расправе.

Лоришанин је благо рекао:

– Изгледа да смо се добро треснули, момче.

– Треснули? – викнуо је Џони. – Ти си крив!

– Не бих рекао! – приметио је возач насмејано. – Ви сте ишли иза мене.

Џони му се унео у лице:

– Слушај, другар, ниси у праву. Колико пута још хоћеш да ти то кажем?

– Ако сте сигурни да ви нисте криви, онда ми преостаје само...

Џони је већ стајао испред њега, подбочен и спреман на тучу.

– ...да се извиним – осмехнуо се возач.

Џони је сео у кола и одјурио. После ове свађе осећао се много боље, мада је и даље био бесан и раздражљив. Било му је мука од надмоћности Лоришана, њихове разумности и њихових врлина.

Вратио се у своју собу и неколико часова седео уз коњак и размишљао. Пред сумрак, дошао је један полицајац и на најлепши начин га опоменуо да је његово понашање према грађанима Атиса тога дана било крајње непријатно и да то више не би требало да се догоди. Џони је био задовољан: најзад је уздрмао те учмале Лоришане. Копкало га је шта ће се десити ако учини нешто још горе... рецимо, ако удари полицајца.

Полицајац је наставио да прича. Саветовао му је да оде на терапију за

друштвено прилагођавање, јер је опасан за мирне грађане Лориса. То је био тренутак који је Џони чекао: тресну га је по носу и рекао му да се губи. Полицајац га је само запрепашћено погледао и подсетио да се неће све на томе завршити.

– Господине, доћи ће вам у посету виши друштвени саветник. Ви сте, заиста, опасни.

Џони је залупио врата за њим и наставио да пије. Баш га брига за тог вишег саветника или ма за ког другог! Нико њега неће обуздати и довести у оно одвратно стање равнодушности у којем се налазе Лоришани.

Сутрадан ујутру, кад је Џони већ решавао да јави Земљи да се враћа, дошао је виши друштвени саветник.

– Вести о вашем грубом понашању, господине Безик, брзо се шире – казао је. – Имам за вас позив шефа наше владе.

– Немам времена. Ако хоће нешто, нека дође код мене. Ја путујем за два-три сата.

– Не, господине Безик, не можете отићи. Шеф владе ми је рекао да је позив хитан.

– У реду, водите ме тој мудрој глави. – Само нека буде љубазан са мном, јер ћу му иначе разбити нос!

Господин Верш је био омален човек пријатног лица.

– Изволите седите – понудио је Џонија. – Довршавам план о односима између Лориса и Земље. Према многим посматрањима, а и гледајући вас, стекао сам утисак да сте ви Земљани такви да се нећете смирити док ми не овладамо вама или ви нама. Што се тиче наоружања, ви немате никакве шансе...

– Зашто се онда бринете? – рекао је Џони иронично.

– Техника није толико важна колико психолошка спремност. Није довољно што имамо оружје. Ми нисмо ратоборни. Нешто треба учинити. Али, шта?

– Не питате ваљда мене за савет – узврпољио се Џони на столици. – Откуд бих ја знао шта треба да радите? Ево, на пример: постаните као ми.

– Култура се не мења лако, господине Безик. Уосталом, нама се такво понашање не свиђа. Чак и да потпуно успемо да убедимо себе да нам је једино решење да постанемо ратоборни, не можемо никако постићи оно што сте ви постигли после десетина хиљада година развијања у том правцу. Упркос наоружању, изгубили бисмо кад бисмо се придржавали ваших правила.

– Мислим да сте у праву – казао је Џони. – Ми са Земље смо заиста незгодни. Ништа нас не може спречити кад нешто увртимо себи у главу.

– Зато имам један предлог – обазриво је почео Верш. – Предлажем вам да останете код нас.

– Како то?

– Нудимо вам да управљате нашом планетом.

– Ја? – забезекнуо се Џони.

– Да, ви. Били бисте идеалан вођа добрим и обазривим Лоришанима. Једино тако можемо да се спасемо Земљине превласти која може да дође кад-тад.

– То је примамљива понуда – смешкао се Џони у недоумици. – Ви... мислите да заједно са мном освојите Земљу?

– Баш то.

– Тако... Џони Безик је замишљено чешкао браду. – Да, то не би било лоше. А ја волим ваш народ. Племенити, паметни, отпочетка сте ми се допали. Да, то је добра идеја. Или ја, или Земља. За обоје нема места... Оно оружје у музеју је исправно, зар не?...

Илустровао Михаило Ђоковић Тикало

УКРШТЕНЕ РЕЧИ

ОСМОСМЕРНИ МОЗАИК (НАРОДНЕ ПОСЛОВИЦЕ)

К	И	Н	С	Е	Л	О	Б	О	Љ	А
А	О	Л	И	Л	И	Л	А	В	А	Н
Ј	Б	Л	О	К	А	У	Т	А	Л	З
Р	А	Р	И	Г	А	В	И	О	И	А
У	М	Д	О	К	Е	Д	Н	Г	С	Р
К	А	О	Е	Т	О	Н	А	О	У	П
Ј	Њ	Б	Ч	Л	О	Ј	Е	Н	А	О
А	И	И	К	А	Г	М	И	М	О	З
М	К	Т	Ж	Л	С	К	Е	К	А	Н
А	Е	И	А	А	А	Т	И	Р	И	А
Л	М	С	Л	В	И	Л	У	Т	Р	Т
О	И	А	И	Џ	О	К	А	В	О	И
Ј	Ш	Ж	М	Т	А	Т	Р	К	А	Ш
Е	О	И	Е	М	А	Е	Е	А	К	Е
Д	Р	Ш	А	В	Л	Л	А	Т	Ј	Ћ
Е	Т	И	Х	О	А	Д	Б	А	Ш	А
				Д	У	Р	В	Ћ	А	В
				Л	З	К	Е	Е	Р	Д
				А	А	Р	О	Р	О	А
				К	Ц	А	Ћ	К	В	М
				У	З	М	И	А	А	И

У овој осмосмерци се налази 50 појмова из 14 народних пословица. Подвучене речи су распоређене у свим правцима осмосмерке (правац кретања даме у шаху). Када прецртате све подвучене речи (ако су две речи подвучене једном цртом – тражите их заједно) остаће вам 10 непрецртаних слова, која читано водоравно дају коначно решење: име и презиме великог српског реформатора језика и књижевности. Међу народним умотворинама које је сакупио налазе се и ове пословице.

Попис народних пословица:

– Боља је и празна торба него ли враг у торби.
– Боље је на мекињама добити него на злату штетовати.
– Болесник мало једе, али много троши.
– Батина има два краја.
– Благо томе који памети нема!
– Гледај мајку, а узми ћерцу. (По мајци ћеш познати каква је ћерка.)
– Добар глас далеко иде, а зао још даље.
– Жали ме жива а немој мртва.
– Курјак длаку мијења, а ћуди никад.
– Тихо море као уље.
– Колико људи толико ћуди.
– Навалила част као на шарова коље.
– Ласно је туђим рукама за врело гвожђе хватати.
– Луда сила брза погибија.

РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА

ВЕРДИ (Ђузепе).

ДОСИЈЕ КРИМИНАЛИСТИЧКОГ РОМАНА

УБИСТВА НА ПАПИРУ

ДВА ВЕЛИКА ПИСЦА, ЕДГАР АЛАН ПО И ЧАРЛС ДИКЕНС, НАПИСАЛИ СУ ПРВЕ КРИМИНАЛИСТИЧКЕ РОМАНЕ. ДАНАС СЕ ТВОРЕВИНЕ ТОГ ЖАНРА НЕ МОГУ ПРЕБРОЈАТИ

Било је десет часова увече: гвоздена капија парка већ закључана, палата Вогези остала је празна и напуштена, само су се на црном асфалту видели трагови аутомобилских гума. Водоскоци су без престанка жуборили, према тамном небу оцртавали су се обриси оголелог дрвећа и кровови који су сви личили један на други...

На сцену ступа комесар Мегре, плећат човек увек с лулом међу зубима, спорих покрета, али брза ума, све у свему – проницљив детектив. Човек који је париског комесара Мегреа учинио најпопуларнијим европским јунаком криминалистичких романа није Парижанин, па чак ни Француз, већ Белгијанац који данас живи у Швајцарској.

Жорж Сименон је најпознатији Европљанин – континенталац на тржишту криминалистичких романа Он је члан Белгијске академије и написао је више од сто педесет криминалистичких романа и новела. Поред тога, с обзиром на место збивања његових романа, Сименон је једини легитимни наследник праоца криминалистичке литературе Едгара Алана Поа.

Ни говора, рекла је краљица

Место радње прве праве крими-приче која је икад написана био је Париз. Прича се појавила 1841, дакле пре 144 године у једном америчком часопису и звала се „Убиство у Улици Морг". Тада се први пут у светској литератури појављује личност једног детектива, Огиста Диена, који захваљујући само својој оштроумности открива првог злочинца.

Убица у првој криминалистичкој причи у историји није човек већ мајмун. Чим је Британац Чарлс Дикенс, далеко познатији као писац „Давида Коперфилда", прочитао Поову криминалистичку причу, прегао је да се и сам огледа на новом пољу књижевности. Под његовим хитрим пером настао је „Суморни дом", заједно са полицијским агентом Бакетом и његовом женом госпођом Бакет, веома луцкастом и промућурном, и за мужа не баш увек пријатном.

Касније је Дикенс написао „Тајну Едвина Друда". Први наставак био је примљен са одушевљењем, па је чак и енглеска краљица Викторија, иако јежећи се од грозе, читала ту узбудљиву лектиру. Дикенс, коме је та пажња ласкала, понудио је да исприча краљици како ће се роман завршити. Ни говора, одлучно је одбила краљица. Није хтела да се одрекне задовољства „читања у наставцима".

Илустровао Ненад Мирковић

Краљица Викторија никад није дознала тајну Едвина Друда. Тачније, њу никад нико није дознао, јер је после објављивања шестог наставка Чарлс Дикенс умро 1870. у својој 58. години.

Међу данашњим љубитељима књижевности малобројни су они којима су позната Дикенсова криминалистичка писања, али су зато писци ове књижевне врсте обилато користили и користе установу коју је Дикенс први увео: Скотланд јард.

По и Дикенс основали су школу англоамеричког криминалистичког романа и само је малобројним „странцима" успело да се својим делима пробију на енглеско језичко подручје. На британским острвима уосталом, рођена су сва три писца која су у нашем, двадесетом веку, својим делима створила појам о „класичном роману". Били су то Артур Конан Дојл, Гилберт Честертон и Ричард Фримен, познат под именом Едгар Валес.

Детектив привидно мртав

Конан Дојл (1859–1930) створио је најпознатијег јунака „класичног детективског романа" – Шерлока Холмса. После 24 шерлокхолмска романа Конан Дојл је „убио" свог јунака пустивши га да се сурва у провалију. Осам пуних година одолевао је писац протестима читалаца који нису могли да му опросте „злочин", а онда је, 1901. године, васкрсао Шерлока Холмса уз објашњење да је славни детектив био само привидно мртав. Конан Дојл је умро с племићком титулом сер „као проналазач најпопуларнијег детектива свих времена".

Један човек у црној мантији католичког свештеника био је јунак 90 криминалистичких новела Гилберта Честертона. То је личност за коју би се могло рећи да је стварно постојала. Наиме, Честертон је узео многе карактеристичне црте ирског свештеника Џемса О'Конора да би од њих створио свог детектива у мантији пречасног оца Брауна.

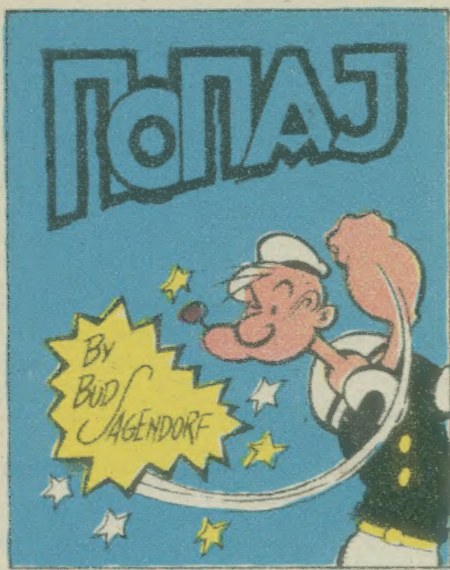
– Ниједна жена од Лукреције Борџије није имала толико користи од убистава као Агата Кристи – написао је један духовит новинар. Ова уздржана и отмена Енглескиња, рођена 1890. године, написала је на десетине романа и позоришних дела која су штампана у преко сто милиона свезака на више од 20 језика. Госпођа Кристи је, дружећи се са својим јунацима, доживела дубоку старост: умрла је 1976. године.

Британски „класични детективски романи" почели су, најзад, и поред узбудљивих заплета, да својом прецизношћу, редом и логиком, замарају читаоце. Тако су рођени нови јунаци као што је мангуп и испичутура Слим Калиган, поникао испод пера Питера Чинија.

Појављују се и амерички писци криминалистичких романа: Фредерик Денеј и Менфред Ли под заједничким псеудонимом Елери Квин који је и њихов главни јунак; Рекст Стоут чији је херој Нero Волф, гојазни одгајивач нежних орхидеја, и, наравно, љубитељ добре трпезе; Ерл Стенли Гарднер са својим адвокатом детективом Перијем Мејсоном..

Један педантни статистичар израчунао је да се годишње на папиру догоди више од 2.000 убистава, да је од 1841–1920. године написано 1.300 детективских романа, између 1920. и 1940. још 8.000 а онда је одустао, јер је криминалистичке романе штампане од 1940. до данас, једноставно, немогуће пребројати.

П. П. З.

ПОПАЈ
BY BUD SAGENDORF

ПРЕСТАЛА ЈЕ КИША! ЈЕ Л' САД МОГУ НАПОЉЕ?
НАРАВНО! САМО, ПАЗИ ДА НЕ ОЗЕБЕШ!

КИКО!
ШТА ТО РАДИШ?
?
?

ШТА ЋЕШ У ТОЈ БАРИ?
ИЗИГРАВАМ МОРЕПЛОВЦА!

ПОГЛЕДАЈ СЕ!
САВ СИ МОКАР И БЛАТЊАВ!

БАКА ЋЕ НАС УБИТИ АКО ТЕ ВИДИ ТАКВОГ!

МОРАШ НА ЈЕДНО ПРЕТПРАЊЕ!
?

ПАЗИ, КИКО, КАД ТЕ СЛЕДЕЋИ ПУТ ЗАМОЧИМ, ОПЕРИ ДОБРО УШИ!
5/6
BUD SAGENDORF
© 1984 King Features Syndicate, Inc. World rights reserved.

БЕОГРАД 11001 МАКЕДОНСКА 29

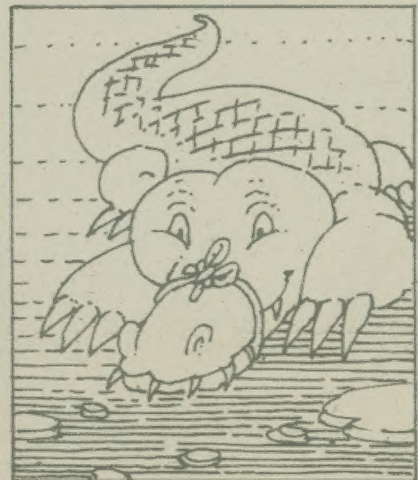
МАЛА ПОШТА П.ФАХ 124

КРОКОДИЛИ НА ДИЈЕТИ

Не знам шта да мислим о крокодилима. У школи сам учила да су то крвожедни гмизавци. У зоолошком врту у Максимиру видела сам да су то мирне животиње. Воле много да спавају. Нису ни много јешни, мада говоре да прождиру све око себе. Сад више не знам шта да мислим о њима.

МИРА ЦУРГЕН
Илица 43
41000 Загреб

Тешко је на основу посматрања животиња у заточеништву, као што је зоолошки врт, рећи каква је њихова природа. Они се ту, мање или више, привикавају на постојеће услове. Тако је и са крокодилима. Међутим, изгледа да је твоје писмо стигло у право време да, бар донекле, оспори уврежено мишљење о њима. Обелодањен је извештај групе научника са Зоолошког истраживачког центра у Хајдарабаду, на југу Индије, који су више од десет година испитивали крокодиле из индијских река. Они тврде да крокодили уопште нису прождрљивци, као што мислимо, и не једу све што се приближи њиховим страшним чељустима. Крокодил тежак око 60 кг мора две и по године да једе да би појео количину хране тешку колико и он сам. За месец дана довољно му је само два килограма хране са јеловника који није особито богат: мали рептили, птице и инсекти.

Овај извештај вероватно ће задати главобоље сценаристима који просто обожавају да у неке сцене авантуристичких филмова убацују крвожедне крокодиле. Они то нису – агресивне су само женке и то искључиво у време док леже на јајима. Наравно, то не значи да сад свако може у рекама или зоо-вртовима да се игра са њима. И даље важе табле са натписом: „Чувај се крокодила".

БИЛА ЈЕДНОМ БИЛИ ХОЛИДЕЈ

У укрштеним речима је писало: звезда џеза а у решењу је испало Били Холидеј. Да ли је то музичар, певач, мушкарац, жена?

ЗДРАВКА МИЛИВОЈЕВИЋ
23243 Ботош

Били Холидеј, америчка певачица џеза, живела је само 44 године, али је ипак успела да остави неизбрисив траг. Иако је од њене смрти прошло 26 година, она се још сврстава у сам врх уметности џеза, од његовог постанка до данас. Њен успон ка трону „краљице џеза" почео је 1933. кад је имала осамнаест година: захваљујући продуценту Џону Хемонду, већ тада је снимала и наступала са славним мајсторима џеза Каунтом Бејзијем, Бенијем Гудменом и Артијем Шоом.

Уз незаборавну Елу Фицџералд сматра се најзначајнијом певачицом тридесетих и четрдесетих година.

„ЋИРЕ" СУ СЕ ОДВЕЗЛЕ У ИСТОРИЈУ

Да ли у нашој земљи још постоји железничка пруга уског колосека?

ПЕТАР МАТКОВИЋ
35273 Бунар

Шестог јуна 1982. године воз из милоште назван „ћира" је последњи пут возио путнике пругом уског колосека од Младеновца до Аранђеловца. Од тог дана, кад је укинут и теретни саобраћај на истој прузи до Лајковца, у нашој земљи више не постоји превоз ускотрачном железницом. Ова пруга, о којој је остала само песма „Иде Миле лајковачком пругом...", још постоји, али њом више не тутње „ћире".

У неким нашим крајевима овакве пруге и мале парне возове можете срести. Они обично превозе трупце или руду. Ту „ћира" има свечаније име – индустријски воз.

РОПСКИ ПОСАО ОБЛАЧЕЊЕ

Читао сам да су стари Римљани носили тогу. О каквој је одећи реч?

МИЛАН ИВАНИШЕВИЋ
Јована Стерије Поповића 9
25000 Сомбор

Тога је била национална ношња старих Римљана, чији облик ни до данас није тачно утврђен. Према једној претпоставци била је кружног облика, док неки историчари тврде да је била полукружна. Нису поуздано утврђене ни њене димензије. По једном мишљењу имала је три човечије висине у дужину, а две висине у ширину. Према другом, новијем мишљењу, тога је била дугачка 5,60 метара, а широка 2 метра. Њено намештање било је веома сложено и трајало је цео један час. Тим послом бавили су се обично робови. Тога се спуштала правим крајем преко левог рамена напред до земље, затим се косо преко леђа подвлачила испод десног пазуха и ту их је чекало оно најтеже: требало је да направе три одређена набора, да би се онда остатак пребацио преко левог рамена а затим преко леве руке на леђа.

Тога је била беле боје и направљена од вунене тканине. Међутим, угледне личности, као сенатори, носили су тогу украшену једном црвеном пругом дуж праве стране. Деца племића су такође до 18. године носила на тоги танку црвену линију, кад им је свечано предавана такозвана тога мужа, односно пунолетства. Лепи набори на овом горњем делу староримске одеће били су знак елеганције. Тога се носила само изван куће.

СТРАШИЛА ЗА МАЛУ ДЕЦУ

Мој брат Оли, који има четири године, пита те да ли постоје бабароге и која је од њих најјача.

АЛЕКСАНДАР ВУЈКОВ
Мишарска 9
21000 Нови Сад

Бабароге су заиста необична створења: како деца расту – оне се све више смањују. Највеће су, најстрашније и најјаче над су девојчице и дечаци још малени и нејаки, кад их старији и плаше бабарогама, а познато је да су у страху велике очи. Иако их још нико није видео, сви кажу да су страшне, нарочито у мраку. Али, како деца постају већа, бабароге су све мање.

ТРАЖИМО ПРИЈАТЕЉЕ

Ивана Видовић, Бошка Бухе 8/10, 23000 Зрењанин – има 13 година, воли музику и спорт, сакупља постере и маркице.

Ђођ Кристијан, Стјепана Радића 22, 43361 Калиновац – има 14 година, сакупља марке.

Јелена Канкараш, Свете Бубала 9, 85340 Херцег-Нови – има 12 година, воли спорт, посебно тенис, сакупља Забавник.

Емилија Станчић, Матије Гупца 89/23, 38400 Призрен – има 12 година, одговара на свако писмо.

Весна Ружић, Милутина Вујовића 59/2, 32000 Чачак – има 11 година, воли музику, тренира џудо, сакупља марке, папирнате лутките, салвете, значке и разгледнице.

Виолета Илиевски, Ратка Јовића 2/7, 18000 Ниш – има 12 година, сакупља салвете, постере и папирнате лутките, воли спорт, музику, природу, лепе књиге и животиње.

Кристина Фиедлер, Спасића и машаре 7, 50000 Дубровник – има 15 година, одговара свима.

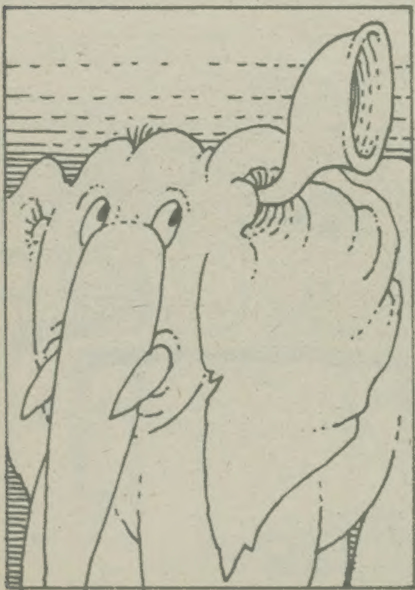
Надица Костић, Ђуре Ђаковића 7, 18300 Пирот – има 13 година, сакупља украсна писма, салвете, марке и налепнице; воли музику; бави се спортом.

Јелена Крстић, Булевар ЈНА 174/43, 11000 Београд – има 16 година, воли диско музику.

ОЧНИ ПРИБОР ЗА ЈЕЛО

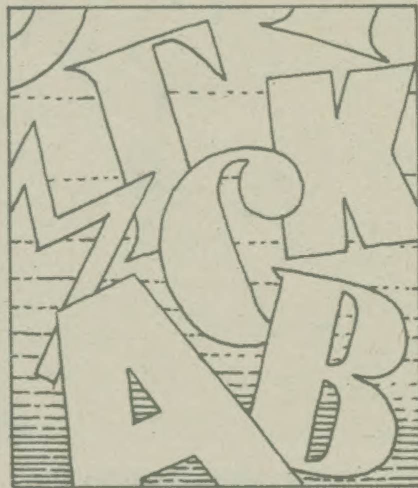
Слон има велике уши, али да ли због тога и боље чује?

СПОМЕНКА ХОРВАТИЋ
Слатина
75000 Тузла

Многе животиње имају физички врло изражена поједина чула, али то не значи да им је осетљивост тих чула јача. Афрички слон, на пример, има огромне уши које му врло мало користе као чуло слуха. Он помоћу њих усклађује своју телесну топлоту и расхлађује тело машући њима. Исту намену имају и уши код зечева који живе у пределима великих врућина и влажности.

Ноћни лептир користи уво као чуло мириса. Жаба крастача користи своје чуло вида при јелу. Наиме, да би лакше појела глисту, она често кроз непце спусти своје врло снажне очне јабучице и на тај начин помаже врло слабо развијеним зубима.

ОПЕТ О ИГРИ „СВА СЛОВА"

Док је пре неколико месеци у „Забавнику" трајала наградна игра „Сва слова", требало је саставити реченицу у којој се сви сугласници могу употребити само једанпут, а самогласници више пута, читаоци су открили нову занимљиву и забавну игру. У нашем граду деца се још радо играју надмећући се ко ће пре да напише што лепшу реченицу. И верујте, срочили смо много реченица које су, бар по нашем укусу, лепше од оних које су награђене. Било би лепо да поновите ову наградну игру и да, узгред, објавите неке реченице које су лепе.

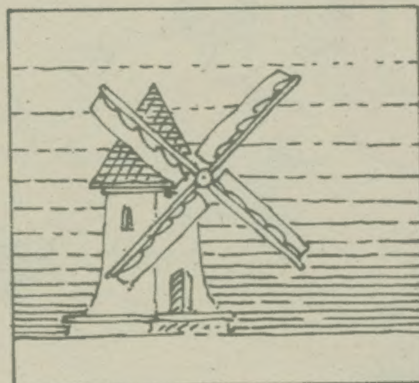
ДЕЈАН ПАВЛОВИЋ
37000 Крушевац

Добили смо многа писма слична овом. Још једном понављамо да нам је било заиста тешко да одаберемо најлепше реченице, јер смо добили пуно, пуно исправних и лепих реченица написаних уз употребу свих слова наше азбуке. Зато сада објављујемо три реченице које су нам послали Татјана и Ненад Симоновић, Јурија Гагарина 187 из Новог Београда:

У Фочи дуга и липа, на Хвару љутић и жеђ, у Зуцу џамбас јаше коња.

У Рипњу Ниџа једе ћуфте и ђувеч, у Љигу зец смаже кашу и хлеб.

Кића има шах, Тања пунђу, Гоца јежа и зољу, а Џафер чува слободу.

ПРЕСТОНИЦА ХОЛАНДИЈЕ НА ТРИ СЛОВА

Недавно је у нашој породици дошло до малог спора око главног града Холандије. Наиме, мој старији брат и ја тврдимо да је то Амстердам, док мама и тата кажу да је престоница ове земље Хаг. Гледали смо у енциклопедије и географске атласе, али смо после тог још више збуњени јер на једном месту пише да је главни град Амстердам, а на другом да је то Хаг. Препуштамо теби да објавиш тачан податак и тако кажеш ко је у праву.

БРАНИСЛАВ АРИЗАНОВИЋ
Кнеза Данила 38
11000 Београд

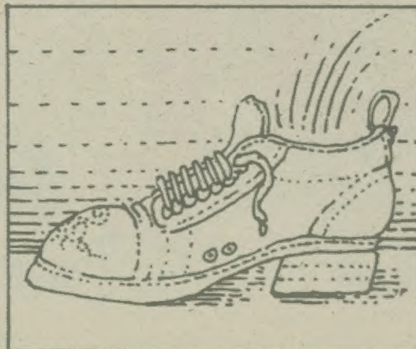
Иако многи мисле да је главни град Холандије Амстердам, који је највећи и најпознатији, престоница „земље лала" је Хаг. Почетком 13. века ловиште, а од 1250. краљевска резиденција, Хаг данас има око милион становника. Познат је по парковима, старим грађевинама и као седиште Међународног суда у Палати мира. У Хагу се налази и широм света познат Рембрантов музеј. Према томе, и у овом случају су старији опет били у праву.

КАД НАДИМАК УЂЕ У ЦИПЕЛЕ

Шта значи реч Цицибан?

ЉИЉАНА ПЕТРОВИЋ
Каће Дејановић 21
Нови Сад

Цицибан је био надимак једног од синова великог словеначког песника Отона Жупанчича. Сама по себи ова реч ништа не значи али се Жупанчичу веома допала, па је искористио за наслов једне од својих најлепших дечјих песама. Реч Цицибан је лепа и лако се памти. По њој су добиле име дечје ципеле и играчке.

ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК

Први број Политикиног забавника изашао је 28. фебруара 1939. године

Директор НО „ПОЛИТИКА"
Драган Марковић

Руководилац ООУР Издања за младе „Политикин забавник"
Раде Шошкић

Главни и одговорни уредник
Влада Булатовић Виб

ИЗДАВАЧКИ САВЕТ
Владимир Антић, Добривоје Арсић, Ариф Бозаџи, др Радослав Ђокић, (заменик председника), др Радомир Животић, Зорица Ивановић, Љубисав Лилић, Каћа Милетић, Бранислава Митровић, Мирјана Моравчевић, Раденко Павловић, Ружица Петровић, Радомир Ристић, Снежана Стаменковић, Јелисавета Суруџић (председник), Зорица Ћеран, Светлана Шухартовић. Чланови Савета из редакције: Влада Булатовић Виб, Вера Смиљанић, Диего Варагић, Мирјана Маринковић, Душан Глушац и Петар Милатовић.

РЕДАКЦИЈА:
Диего Варагић, Радана Весовић, Олга Вукадиновић, Душан Глушац, Бојана Дожић-Стојовић, Светлана Ивановић, Мина Илић, Соња Јашовић (ликовно-графички уредник), Мирјана Крстуловић, Иван Лончар, Мирјана Маринковић (уредник стрипа), Петар Милатовић, Весна Минић, Ненад Мирковић, Зора Меденица, Нада Неваjдић, Вито Недељковић, Биљана Орловић, Љубомир Патрногић, Зоран Петканић, Радоје Савић, Вера Смиљанић (уредник), Весна Софреновић, Недељка Сташић, Даринка Тодоровић, Миленко Тодоровић, Милош Томић и Бранислава Црномарковић.

СЕКРЕТАРИЈАТ:
Јованка Војводић, Олгица Стаменић и Зорица Филиповић.

Издаје и штампа НО „ПОЛИТИКА" – ООУР Издања за младе „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК", Македонска 29, 11001 Београд. Поштански фах 124. Телефони: секретаријат 324-471, редакција 324-483, техничка редакција 326-620, централа 324-191 и 325-761. Рукописи, фотографије и цртежи се не враћају. Огласна агенција: Македонска 35/1, тел. 322-711. На основу мишљења Републичког секретаријата за културу СР Србије, број 413-2973-02 од 22. I 1973. године не плаћа се порез на промет.

Цена једног примерка 60,00 дин

ПРЕТПЛАТА ЗА НАШУ ЗЕМЉУ:
Тромесечна 440,00 динара, полугодишња 880,00 динара, годишња 1.760,00 динара
ПРЕТПЛАТА
ЗА ИНОСТРАНСТВО:
Тромесечна 880,00 динара, полугодишња 1.760,00 динара, годишња 3.520,00 динара

Претплата се врши на жиро-рачун број 60801-601-29728 уз обавезну назнаку НО „Политика" ООУР „Продаја" – претплата на лист „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК"

ПРЕТПЛАТА ЗА ИНОСТРАНСТВО
У СТРАНОЈ ВАЛУТИ
ГОДИШЊА:

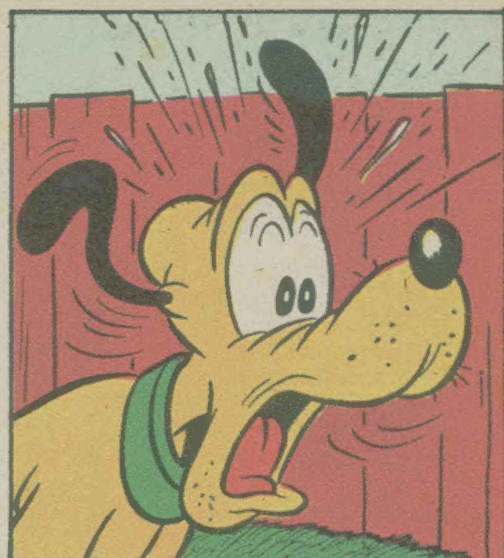
САД	$ 29.–
СР НЕМАЧКА	ДМ 76.–
ШВЕДСКА	Шкр. 225.–
ФРАНЦУСКА	Ффр. 231.–
ШВАЈЦАРСКА	Шфр. 61.–

Уплате из иностранства слати на девизни рачун НО „Политика" код „ИНВЕСТ БАНКЕ" – Београд, на рачун број 60811-620-63-257300-00054 уз обавезну назнаку ПРЕТПЛАТА НА ЛИСТ „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК"

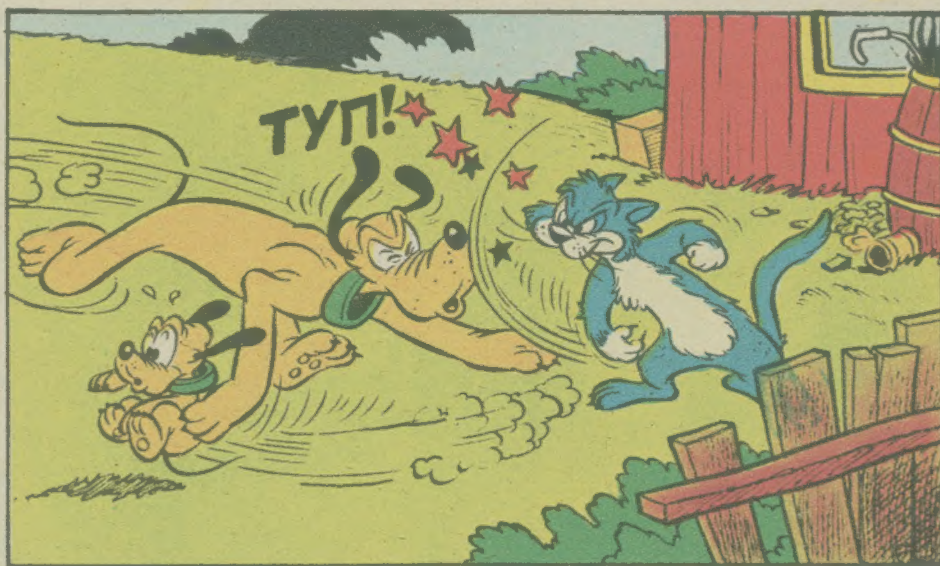
Насловна страна:
Љубомир Милојевић Љубац

WALT DISNEY
МИКИ

...И ВОДИ РАЧУНА О СВОМ МАЛОМ РОЂАКУ, ПЛУ-ТОНЕ!
ВАУ!

ЦАП!
X-123
ШКРИИИП!

ТУП!

ФИЈУУУ!

ТРАС!

ШТА ЈЕ, МАЛИ-ША?

ТИШИНА
ШЕПРТЉО! ЗАР ТЕ НИЈЕ СРАМОТА ДА ТЕ СПАСАВА ОВО ШТЕНЕ?
БОЛНИЦА ЗА ПСЕ
WALT DISNEY